

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 2 de juliol del 1936

SUMARI

A tres quarts de sis de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Es llegeix i aprovada l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Precs i preguntes.

Prec del senyor Ruiz i Ponsetí sobre el funcionament de les Comissions parlamentàries i la discussió del Projecte de Llei Electoral. Resposta de l'honorable senyor President de la Generalitat.

El senyor Ruiz i Ponsetí, després d'agrair les manifestacions de l'honorable senyor President de la Generalitat, formula un altre prec, relatiu a la intervenció de la Conselleria de Governació en els conflictes socials. Resposta de l'honorable senyor Conseller de Governació. Els senyors Ruiz i Ponsetí i Conseller de Governació rectifiquen.

Interpellació sobre el funcionament de la Casa de Caritat.

Explana la interpellació el senyor Fronjosà. Intervencions dels senyors Dencàs i Irla. Resposta de l'honorable senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social. Rectifica el senyor Fronjosà. (Durant el seu parlament, ocupa la presidència l'honorable Vice-president primer, senyor Jaume Serra i Húnter.) Rectifiquen els senyors Irla i Conseller de Sanitat i Assistència Social. Hom dona per acabada la interpellació.

Ordre del dia per a la sessió de divendres.

S'aixeca la sessió a un quart de nou i deu minuts de la vetlla.

A tres quarts de sis de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al Banc Roig hi ha l'honorable senyor President de la Generalitat i els honorables senyors Consellers de Governació, de Sanitat i Assistència Social i d'Obres Públiques.

Es llegeix i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

El funcionament de les Comissions parlamentàries i la discussió del Projecte de Llei Electoral La intervenció de la Conselleria de Governació en els conflictes socials

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponsetí.

El Sr. RUIZ I PONSETÍ: Senyors Diputats: Havíem demanat, fa pocs dies, al senyor President de la Generalitat que volgués escoltar un prec nostre al Parlament sobre la forma com es porta la discussió del Projecte de Llei Electoral presentat pel Govern en aquesta Cambra, i, en parlar d'aquesta forma de discussió, voldria referir-me en termes generals al funcionament d'aquest Parlament en el que atany al treball de les Comissions i al treball del Parlament en ple.

Ocorren unes certes anomalies, filles sovint de la gran desproporció que hi ha en el nostre Parlament entre la Majoria i les Minories, desproporció que creiem nosaltres que la Majoria és la més cridada a tenir en compte en tot moment a fi d'usar de la seva força amb aquell comediment a què obliga quan es té un excés de força respecte als possibles contrincants. Si m'hi refereixo és perquè crec que, en el successiu, la norma de treball del Parlament podria normalitzar-se força si es tinguessin en compte, en tot o en part, algunes de les observacions que volem fer en aquest moment.

El tràmit obligat en presentar-se un Projecte de Llei, ja sigui elaborat pel Govern, ja per la Comissió Jurídica Assessora i fet seu pel Govern, és trametre'l a la Comissió corresponent i que aquesta comenci el seu treball. Dintre de la Comissió, els representants de les Minories exposen llurs criteris; alguns components de la Majoria, dintre de la Comissió, apunten també criteris, que unes vegades coincideixen amb el Projecte de Llei dipositat a la Cambra pel Govern i altres vegades no hi coincideixen. Nosaltres, naturalment, no hi tenim res a dir a això, perquè precisament el treball de les Comissions és per això, per a anar adaptant el projecte presentat pel Govern al criteri del Parlament. Si els projectes haguessin de sortir del Parlament exactament igual com han estat presentats pel Govern, és natural que aleshores sobraria el Parlament. Per consegüent, no és que nosaltres tinguem res a dir de com s'elaboren els Projectes de Llei dintre de les Comissions. Però ens hem trobat més d'una vegada que, mentre s'està discutint un Projecte de Llei dintre d'una Comissió, s'arriba a un cert moment en què, bé sigui perquè hi ha discrepàncies entre individus de la Majoria, bé sigui perquè pugui haver canviat l'ambient polític respecte del moment en què va ésser presentat el Projecte de Llei, ens adonem que en certa manera la discussió d'aquell projecte queda sostreta al treball de la Comissió; llavors ve el que, dintre de l'argot del nostre Parlament, en diem la reunió de la Majoria.

Aleshores, sostret el Projecte de Llei a la discussió de la Comissió, passat aquell projecte a la reunió de la Majoria, ens trobem un bon dia — i generalment aquest bon dia sol ésser el dia següent de la reunió de la Majoria — que es torna a reunir la Comissió, i a partir d'aquell moment sobren, són absolutament balderes, totes les discussions; no hi cap convenciment. Vénen uns representants de la Majoria, que potser podrien ésser convençuts pels arguments que es donessin dintre de la Comissió, però porten ja un criteri

tancat de partit. Hi ha un acord de Majoria, ja no hi ha res a dir dintre de la Comissió.

Nosaltres, respecte a aquesta forma de treballar, hi tenim dues observacions a fer, que són completament distintes l'una de l'altra. Una d'elles, i aquesta podríem dir que és d'ordre intern dintre de la gran majoria del Parlament — i en referir-me a la gran majoria, la vull distingir de la petita Majoria, que és la d'Esquerra Republicana, entenen per gran majoria la de Front Popular —, una d'elles és que aquesta gran majoria no té veu ni vot en les reunions de la petita Majoria. Això vol dir que en un moment donat ens podem veure obligats, tot i formant part de la gran majoria, de la que sempre vota les confiances al Govern i els Projectes de Llei presentats pel Govern, a què deixem de tenir veu i vot en la discussió dels projectes sotmesos a la deliberació del Parlament. Però en certa manera, repeteixo, aquesta és un qüestió d'ordre intern, que potser no és aquí el moment de debatre-la. Però hi ha una qüestió de mecànica parlamentària general, i és aquest el punt de vista que a nosaltres ens interessa principalment en aquest moment. Sotmès un Projecte de Llei a les deliberacions d'una Comissió, esgrimits per una part i altra arguments en pro i en contra dels punts de vista respectius, és probable que dintre de la Comissió no es converteixi precisament en un camp de batalla, que mai acostumen ésser camps de batalla les Comissions, sinó que són terreny abonat al convenciment mutu, a la col·laboració mutual entre la Majoria i les Minories; això és no solament la pràctica corrent, sinó que nosaltres considerem que és la forma desitjable de treball de tots els Parlaments: arribar sempre que sigui possible a un terme mig entre les diferents posicions. Però, sostret un Projecte de Llei al treball de la Comissió, portat sobtadament a la reunió de la Majoria, nosaltres perdem completament el fil de la qüestió, ens desapareix el projecte com per encantament, i al dia següent ve una resolució tallant, una resolució indiscutible sobre la qual ja no hi cap apel·lació ni dintre de la Comissió ni dintre de la Cambra, perquè és evident que quan de la Comissió en surt un dictamen, recolzat pel Govern, recolzat per la Majoria, pels elements representants de la Majoria dintre de la Comissió, tot el que diguem a la Cambra després queda reduït a purs torneigs oratoris. Ja sabem que la resolució final ha d'ésser l'aprovació pel Parlament del dictamen elaborat per la Comissió.

És en aquest terreny d'absoluta sinceritat que nosaltres volem plantejar el problema parlamentari general quan arriba el moment de discutir la futura Llei Electoral catalana. I precisament respecte de la futura Llei Electoral catalana, estem ara — potser ja hi hem arribat, i, si no hi hem arribat, estem a punt d'arribar-hi —, estem ara, dic, en un moment crític semblant al que jo descrivia amb caràcter general en parlar dels Projectes de Llei que elaborem en aquest Parlament.

Hi ha un projecte de la Comissió Jurídica Assessora que el Govern de coalició d'esquerrers anterior a l'actual va decidir fer-se'l seu i presentar-lo a les deliberacions d'aquest Parlament. Aquest Projecte de Llei té per base el sistema

que en diem, correntment, de representació proporcional, és a dir, el sistema amb el qual tots els Diputats, absolutament tots, hi estem conformes, que representa un avenç quant a civilització política respecte a la legislació actual a Catalunya i a Espanya.

Tenim aquest Projecte de Llei més civilitzat que la situació política actual. Aquest Projecte de Llei passa a la Comissió, comencen a apuntar-se dintre de la Comissió, dintre dels bancs de la Majoria, tendències oposades a la representació proporcional, tendències que serà difícil — jo no vull entrar pas en el fons de la qüestió, perquè el meu prec queda reduït a una qüestió de procediment, i no tindria la pretensió, en aquest moment, de discutir la Llei Electoral; deixeu-me dir només incidentalment — conciliar. És natural que els defensors de tendències antiproporcionalistes només puguin esgrimir arguments que no es poden dir en públic, arguments que no tenen cap valor en un terreny noblement polític. I aleshores passa que hi ha el perill que, en lloc de discutir-se en públic, sustentant cada partit noblement els seus punts de vista respecte a aquesta Llei Electoral basada en el sistema proporcional que teníem a punt de discutir, en un moment donat, com per art d'encantament, amb la variació en el text d'un sol dels articles, quedi convertida en una llei de tendència absolutament contradictòria al primitiu projecte del Govern.

És això, precisament, el que nosaltres voldríem evitar que passés d'aquesta manera sobtada, que ens hi poguéssim trobar conduïts com per art d'encantament. Si ens trobem abocats a aquesta solució en virtut d'una discussió pública, en virtut d'un debat en el qual cada partit hagi defensat els seus respectius punts de vista, nosaltres no hi tenim res a dir. Sempre hem defensat les més pures essències de la democràcia, i en aquest moment, també, tot i seguint sustentant que representaria un retràs enorme, quant al criteri polític de Catalunya, naturalment, la resolució del Parlament. Però no voldríem arribar-hi sense tenir opció a dir-hi la nostra. No voldríem que l'hora de dir la nostra fos quan ja la resolució fos una cosa absolutament irrefutable, quan ja es tractés d'una resolució tallant presa per la Majoria, que políticament per a nosaltres seria inapel·lable.

És aquesta, per a mi, l'essència del problema. Jo no sé si hauré plantejat amb prou claredat la qüestió per tal que hom pugui veure l'abast polític que té, no solament amb vistes a la Llei Electoral, sinó a totes les lleis que es discuteixin en aquest Parlament.

(Entra l'honorable senyor Conseller de Finances.)

Podria ésser, donada la constitució especial d'aquest Parlament, que algunes vegades fos convenient, fos desitjable, amb vistes a un major encert, invertir l'ordre de la qüestió. No hi faria res — no sobra pas tasca política al nostre Parlament perquè no ens poguem permetre el luxe algunes vegades — que públicament féssim el treball de la Comissió; no hi faria res que alguna vegada féssim un debat de totalitat abans de portar l'assumpte a la Comissió. Ací, al saló de

sessions, tothom exposaria els seus punts de vista, i probablement els arguments que es donessin podrien tenir una certa repercussió en les futures decisions que prenguéssin la Majoria; perquè a la Majoria nosaltres no li neguem el dret d'efectuar a soles les seves reunions, però després d'haver escoltat els arguments que puguin donar els contraopinants. Si arribéssim a una coincidència de criteris en aquesta qüestió nosaltres creiem que hauríem perfeccionat d'una manera extraordinària la tasca del nostre Parlament i li hauríem donat més vida política i, en resum, hauríem proporcionat un progrés polític a la nostra terra.

L'honorable Sr. PRESIDENT DE LA GENERALITAT: Demano per parlar.

El senyor PRESIDENT: Té la paraula l'honorable senyor President de la Generalitat.

L'honorable Sr. PRESIDENT DE LA GENERALITAT: Senyors Diputats: El senyor Ruiz i Ponsetí, en nom de la Minoria d'Unió Socialista, en el seu prec acaba de plantejar dos punts: un, la mecànica de les reunions de Majoria i de les Comissions parlamentàries; l'altre, el punt concret de la situació en què es troba el Projecte de Llei Electoral i, més singularment, el pensament del Govern davant d'aquest Projecte de Llei.

La mecànica de les Comissions i de les reunions de Majoria no crec jo que tingui una excessiva importància. A més, es fa sempre, i a tot arreu, en tots els Parlaments. Les Comissions parlamentàries estan integrades per representants de diverses Minories, i que aquestes representacions reuneixin les seves respectives Minories per a saber el criteri que tinguin respecte del projecte que es discuteix a la Comissió parlamentària, no em sembla una cosa fora de lloc, encara que aquestes reunions es facin després d'haver assistit a les Comissions, ja que assistint a les Comissions parlamentàries saben ja els punts de vista dels altres contraopinants i consulten a les seves Minories i als seus Diputats el pensament polític per tal de trasplantar-lo al si de la Comissió en futures reunions. Que ací, per la grossa majoria que té Esquerra Republicana de Catalunya, que nosaltres ens honorem que sigui reforçada amb la Minoria d'Unió Socialista — encara que no tingui representació al Govern —, i amb altres Minories, aquestes reunions són més notòries, no en dubto. Però que, pel pacte d'aliança establert, pugui haver-hi un contacte més eficient amb la Minoria d'Unió Socialista, al Govern — tinc la seguretat que la Majoria no hi té cap classe d'inconvenient, al contrari — li plauria molt.

Però, en fi, a part d'això, que és una cosa de mecànica parlamentària i de manera de fer, que potser s'hi podria suavitzar, arranjar el que tingui d'arbitrari — nosaltres recollim amb gust la suggerència per tal de modificar-lo, si això fos convenient —, a part d'això, repeteixo, l'interessant és el que deia el senyor Ruiz i Ponsetí amb referència al pensament del Govern sobre el Projecte de Llei de reforma de la Llei Electoral.

Respecte d'això, una sola i única declaració

em cal fer: El Govern té avui el mateix pensament que tenia abans.

Jo vaig fer una declaració de Govern, no ja en la presentació del Govern que avui s'asseu en aquest banc, sinó en la presentació del Govern anterior. Vaig fer una suggerència que, dintre de les gradacions que el sistema té, acceptava com a base el sistema proporcional. Això, que era el pensament d'ahir, és el pensament d'avui, perquè, a més, ho vaig ratificar d'una manera lleugera, perquè no hi havia motiu per a més, quan vaig fer la presentació del Govern que avui s'asseu en aquest banc. De manera que el Govern està al mateix lloc.

Que s'ha reunit la Majoria? Jo em creia que era la Majoria de Governació, o sigui els representants d'Esquerra Republicana o de la Majoria que formen part de la Comissió de Governació. El senyor Ruiz i Ponsetí em diu que ha estat la majoria d'Esquerra Republicana de Catalunya la que s'ha reunit. No ho sabia. El que sí sé és que no hi ha dictamen, que no se m'ha presentat; i a més, que les notícies que jo tinc són que els criteris exposats es subjecten al criteri que el Govern determini. Aquesta és la informació que ha arribat fins a mi.

Però, en fi, el que interessa, a part de la marxa interna dels partits — que quant a la Majoria està al costat del Govern i li he d'agrair la seva assistència —, el que interessa és que el Govern té el mateix pensament, que avui ratifica, que avui torna a sostenir. No crec, per això — no hem de passar a examinar els sistemes electorals, no hem d'entrar en una discussió que després vindrà llarga i extensa — que, com ha fet el senyor Ruiz i Ponsetí, calgui arribar a conclusions massa terminants; sense que això modifiqui el meu pensament, ja ben conegut d'abans, respecte del criteri que tinc sobre sistemes electorals, he de dir que potser és una mica massa fort dir que el sistema proporcionalista és superior en civilització. Perquè el sistema proporcionalista ha fracassat en uns llocs, s'ha reposat en altres; hi ha sistemes electorals diversos, i es poden fer arguments a favor del sistema majoritari, si aquests arguments es fan amb noblesa política, que se n'han fet molts per grans figures de la política, ací i fora d'ací, i tots tenen els seus caires i els seus motius. No. No hi pensem d'aquesta manera. Ah!, però en el sistema proporcionalista hi ha una gamma immensa de formes i de maneres. Jo, en aquesta qüestió, torno a repetir les meves paraules del primer dia: el Govern té el criteri, que és compromís del Govern, compromís dels aliats d'avui, compromís dels aliats d'ahir — aliats també avui —, compromís de serietat, de formalitat de Govern i de lleialtat de Govern; el Govern accepta com a base el sistema proporcionalista. Ja he dit.

El Sr. RUIZ I PONSETÍ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponsetí.

El Sr. RUIZ I PONSETÍ: En primer lloc, per a agrair a l'honorable senyor President de la Generalitat l'amabilitat amb què ha volgut recollir el nostre prec, i després per a agrair-li, en-

cara més, la forma categòrica amb què ha confirmat el criteri del Govern respecte de la qüestió que havia donat lloc a aquest prec.

I ja en l'ús de la paraula, i suposant que aquesta qüestió està liquidada per part de l'honorable senyor President de la Generalitat, em permetrà el senyor President de la Cambra que enllaci la qüestió amb un prec que tenia anunciat al senyor Conseller de Governació, prec que ha estat acceptat prèviament pel senyor Conseller de Governació, respecte d'unes intervencions que sembla que s'han produït darrerament per part de la Conselleria de Governació de la nostra Generalitat en el que fa referència a la resolució del que anomenem conflictes socials.

Nosaltres, no més lluny que al *Full Oficial del Dilluns* darrer, aquest darrer dilluns, vàrem trobar una nota que semblava una d'aquelles notes oficioses que surten de les Conselleries, encapçalada amb un títol de lletres grosses que deia: «Governació», en la qual nota es donava compte del feliç resultat obtingut per la intervenció de la Conselleria de Governació en la resolució d'alguns conflictes socials. Aquella nota va començar per almar-nos lleugerament; però la nostra alarma s'accentuà quan vàrem trobar, aquesta vegada no al *Full Oficial del Dilluns*, sinó al diari *La Humanitat*, que en certa manera pot considerar-se com òrgan oficiós del partit polític que ocupa el Banc Roig, una nova referència, aquesta vegada d'una manera més explícita, sobre la intervenció de la Conselleria de Governació, intervenció també feliç, és a dir, intervenció que havia tingut èxit repetit en la resolució dels conflictes socials. Això naturalment, com que des del nostre punt de vista representa una ingerència, que no consideren motivada, de la Conselleria de Governació en la Conselleria de Treball, va decidir-nos pregar al Conseller de Governació que ens expliqués els motius d'aquesta ingerència. Sembla la primera vista que nosaltres, que no tenint part en el Govern de la Generalitat, ens hauríem de desinteressar de què els conflictes socials siguin harmonitzats per una Conselleria o per una altra Conselleria; res més lluny d'això. Als obrers en general i als partits de classe en particular ens interessa d'una manera extraordinària que sigui el Departament de Treball el que intervingui en tots els conflictes de caràcter social. Aquella antiga concepció dels Governadors Civils de província, de què l'home que té el garrot sigui l'home encarregat de donar el consell — generalment, consell recolzat sempre pel garrot i no per la justícia —, a nosaltres no ens interessa que es perpetui. Tot seguit que vàrem veure el senyor Conseller de Governació en funcions, vàrem pensar en aquells Governadors civils de la monarquia que intervenien en tota mena de conflictes; i no és aquest el punt de vista del moment actual. Considerem que no seria un camí encertat que es perpetués aquesta conducta.

És veritat que en una d'aquestes intervencions — i en la nota oficiosa que dóna compte s'intentava justificar — semblava, a primera vista, que aquella intervenció l'efectuava la Conselleria de Governació per delegació d'un dels Ministeris de l'Estat espanyol. No sabem si en la redacció

d'aquella nota oficiosa hi havia un d'aquests defectes d'informació que algunes vegades trobem a la premsa, per la rapidesa amb què són redactades les notícies, o si la nota anà allà sense retocs. Però semblava deduir-se de la nota, que hi havia una ordre directa d'un Ministeri de l'Estat espanyol a la nostra Conselleria de Governació. I aleshores, naturalment, l'explicació encara complicaria el problema, perquè a la primitiva transgressió d'actuar una Conselleria que no és la de Treball en assumptes de treball, s'afegiria la nova transgressió d'una Conselleria de Catalunya que tingués fil directe amb un dels Ministeris de l'Estat espanyol, cosa que per nosaltres, des del punt de vista de la nostra autonomia, fóra encara més intolerable que la intromissió d'una de les nostres Conselleries, en altre de les nostres Conselleries. És per això que nosaltres desitjaríem que el senyor Conseller de Governació ens expliqués la seva intervenció en els conflictes de treball; i encara li agrairíem més que ens digués que no ho farà més (*Rialles*), és a dir, que ens digués que d'ara endavant els conflictes de treball seran tramitats per la Conselleria de Treball.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Conseller de Governació té la paraula.

El Sr. CONSELLER de Governació: Agraiço molt al senyor Ruiz i Ponsetí aquesta bona voluntat que demostra de voler-me treure part del treball que ha pesat damunt meu aquests dies. Què més voldríem sinó no haver d'intervenir en conflictes d'aquesta naturalesa! Prou feina té la Conselleria de Governació en atendre aquelles funcions que li són pròpies.

Però, ja que el senyor Ruiz i Ponsetí vol que es faci una relació dels fets o motius pels quals va intervenir aquesta Conselleria, jo amb molt de gust faré aquesta relació.

Coincidint amb aquella vaga plantejada pels cambrers d'hotels, bars i cafès que es va registrar a Barcelona, es va produir també en el Port de la nostra ciutat el conflicte que no sortien els vapors correus que havien d'anar a Canàries, a Mallorca i a Balears i a Fernando Poo i les Colònies de Guinea. Des de Madrid — que és precisament a Madrid on radiquen tots els organismes de treball i tots els organismes oficials que tenen jurisdicció en els conflictes d'aquesta naturalesa, que són, entre altres, el Ministeri de Comunicacions, al que pertany directament la jurisdicció d'aquest servei, i també el de Treball, d'una manera indirecta —, des de Madrid, dic, se'ns va comunicar, se'ns va demanar si volíem encarregar-nos, concretament, jo com a Conseller de Governació, de la solució d'aquest conflicte, tenint en compte que el Conseller de Treball tenia prou feina amb la vaga aquella de cambrers, com sap prou bé el senyor Ruiz i Ponsetí, i l'honorable senyor President de la Generalitat no va tenir inconvenient que fos jo, o un altre Conseller, el qui hi intervingués.

L'Hble. Sr. PRESIDENT DE LA GENERALITAT: Sense garrot a la mà; com a conciliador.

El Sr. FRONJOSA: ¡Amb el «Llapis Termosan» dels guàrdies d'Assalt!

El Sr. CONSELLER de Governació: L'honorable President de la Generalitat no va tenir inconvenient que fos jo precisament qui tingués aquesta intervenció per delegació del Poder central, perquè no hi havia Delegat de Treball per trametre'l a Barcelona, i a la Conselleria de Treball totes les persones qualificades per a intervenir en aquesta qüestió tenien molta feina per a resoldre els conflictes importants que existien aleshores a Barcelona, per a resoldre la vaga de cambrers de cafès, hotels i bars. I fou aleshores quan jo no vaig tenir més remei que cridar les Companyies Navieres, els representants de les Companyies Navieres, i els representants dels organismes obrers perquè vinguessin a parlar; i vaig tenir la satisfacció que en vint-i-quatre hores es pogués resoldre momentàniament aquell conflicte, amb la qual cosa pogueren sortir els vapors correus per a les Balears, per a Canàries i per a Fernando Poo.

He de reconèixer que, tant per part de la representació obrera com de la Patronal — és veritat que es tracta de Companyies subvencionades, unes per l'Estat i les altres intervingudes per l'Estat, com la Transatlàntica i la Transmediterrània, perquè tampoc els vapors correus d'Amèrica de la Transatlàntica no sortien — he de reconèixer, repeteixo, que vaig trobar tota classe de facilitats per a arribar a un arranjament.

Aquest assumpte va quedar arranjat. Però ara s'ha reproduït. I com que jo hi vaig intervenir la primera vegada, l'Estat, per una banda, i les representacions obrera i patronal per l'altra, varen demanar que continués intervenint-hi, i jo, amb l'annuència de l'honorable senyor President de la Generalitat, he tornat a intervenir; i el mateix els representants de la C. N. T. que els de la U. G. T. varen venir al meu despatx per a veure si trobàvem una fórmula de solució, i puc dir que l'hem trobada, i ha permès aquesta fórmula que sortissin els vapors correus de les Balears, de Canàries i de la Guinea. Algun d'aquests vapors portaven mercaderies que estaven a punt de perdre's; portaven carregaments de bananes de gran valor, i els senyors Diputats saben que hi ha mercaderies, com aquesta, que no poden restar indefinidament al vaixell o en el moll, fins al punt que una part d'aquest carregament fou desembarcat per mariners de guerra i així es varen salvar carregaments de peix, de bananes i d'altres mercaderies.

Aquests han estat els motius d'haver jo intervingut en aquests conflictes. Aquestes intervencions, doncs, no han estat espontànies, sinó en compliment d'un deure que he portat a terme gustosament, però sense garrot, com ha dit l'honorable senyor President. Jo no tinc el garrot; jo sóc Conseller de Governació per a defensar l'Ordre públic i fer respectar sempre el principi d'autoritat, però amb tota la suavitat i amb tota la prudència possibles, que no és incompatible amb l'energia quan aquesta és necessària i no es fa d'ella mal ús, i jo no en faré mai mal ús. A més, cal tenir en compte que formo part d'un Govern que no ho toleraria. Em produeixo i em

produiré sempre dintre d'aquelles normes que corresponen a partits democràtics i esquerrans; però nosaltres, per més esquerrans que siguem, defensem el principi d'autoritat; sap molt bé el senyor Ruiz i Ponsetí que una de les bases del programa del Front Popular, amb el qual es va anar a les eleccions, era el manteniment i el respecte al principi d'autoritat. Però això no significa garrot de cap mena. Vol dir prudència, suavitat en tot el que sigui possible, i quan no hi hagi més remei, aleshores, senyor Ruiz i Ponsetí, sense necessitat de garrot, s'empren els mitjans coercitius necessaris perquè es compleixi la llei, la llei que a tots ens empara i a tots ens obliga.

El Sr. RUIZ I PONSETÍ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponsetí.

El Sr. RUIZ I PONSETÍ: Dues paraules, senyors Diputats, per a agrair al senyor Conseller de Governació l'amabilitat amb què ha recollit el nostre prec, i dir, també, que, per la forma una mica premiosa amb què jo m'explico, s'hagi pogut entendre que hagi tractat el senyor Espanya de líder de la política del garrot. Precisament el que jo deia és que volíem sortir de la figura tenebrosa dels antics Governadors civils que feien servir el garrot com un argument convincent; però jo no crec que aquesta sigui la manera de procedir de cap Conseller de la Generalitat.

El senyor Espanya ha explicat la seva intervenció. El senyor Espanya és hàbil; però jo he de dir que no ens ha acabat de convèncer, perquè si el Conseller de Treball té molta tasca a realitzar, aquest ha d'organitzar les coses de tal manera que pugui ocupar-se sempre del seu Departament. Suposem que deu tenir un segon d'a bord, que és l'encarregat de suplir-lo quan té molt treball, i aquest substitut és el qui hauria d'intervenir en aquelles qüestions que el senyor Conseller de Treball no pugui atendre. Però no necessitem pas enfondir aquesta qüestió; per tant, tornem a les primeres paraules del meu prec, demanant al senyor Espanya que no ho faci mai més.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Dues paraules per a dir que la qüestió a què s'ha referit el senyor Ruiz i Ponsetí fou una cosa excepcional, que no la vaig buscar i que ni tan sols es tracta d'una funció pròpia del Departament de Treball d'ací. És una d'aquelles funcions que corresponen a Madrid, i, naturalment, com que no es pogueren traslladar ací van creure que jo podia, d'acord amb el Govern, encarregar-me d'aquest assumpte. I he de tranquil·litzar el senyor Ruiz i Ponsetí dient-li que, a més, les mateixes organitzacions obreres m'han vingut a cercar, d'acord amb els patrons, perquè jo ja hi havia intervingut l'altra vegada i era coneixedor del problema. Ara, doncs, es tractava d'una cosa semblant, i varen creure més oportú que

hi intervingués jo, tota vegada que ja havia intervingut en el primer moment.

Altrament, vaig demanar al Conseller de Treball que em trametés un delegat d'aquell Departament, el qual ha assistit a totes les reunions, perquè jo no volia fer cas omís del Departament de Treball, i a l'acta que s'ha signat hi figura la signatura del representant de la Conselleria de Treball.

Vaig intervenir, doncs, en nom del Govern de Madrid; jo no intervenia pas com a Conseller de Governació en nom de la Generalitat, sinó que ho feia en nom del Ministre de Comunicacions espanyol, i en nom d'ell vaig haver de donar ordres a les empreses perquè acceptessin indicacions que jo els feia quan no hi havia conciliació en alguns punts difícils.

Ha estat, doncs, una cosa excepcional; no es tracta d'un sistema. Com que no tenim autonomia plena de tots els serveis i hi han serveis no traspassats, donada la cordialitat amb què conviuen el Govern de Madrid i el d'ací, s'encarreguen funcions, i un Conseller o altre pot encarregar-se d'aquestes coses, que són d'interès no solament local, sinó de la regió i de tota la República. (*Molt bé!*)

Interpellació sobre el funcionament de la Casa de Caritat

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSA: Senyors Diputats: L'assumpte que vaig a tractar aquesta tarda en nom de la Minoria de la Unió Socialista de Catalunya crec que no requerirà molt d'esforç per aconseguir portar a l'ànim del Govern de la Generalitat la necessitat que hi ha de donar-li les solucions que prescriu la Constitució de la República i les directrius que, en l'ordre que més endavant veureu que té aquesta interpellació, representa l'esperit del Govern que s'assen en aquest Banc.

La cosa no és nova, ha pres un estat públic, i m'ha obligat doblement aquest estat públic que ha pres a intervenir i a portar-me el convenciment que si algun dubte tenia d'haver estat mal informat, la veritat ideològica i tàctica de la premsa que ha intervingut en aquesta qüestió em demostrava que aquelles notícies que jo tenia, que aquelles dades que se'm comunicaven són certes, i que des del dia que vaig anunciar al senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social si volia fer-me la mercè d'acceptar aquesta interpellació, s'han produït d'una manera extraordinària. Periòdics d'idees tan heterogènies i diverses com *Solidaridad Obrera*, *La Publicitat*, *El Diluvio* i *La Rambla*, han tractat la qüestió de la Casa de Caritat amb el mateix to de censura sobre el tracte que es dona als asilats; això m'aferma les dades i informacions que posseeixo.

Jo no vull fer disquisicions de caràcter filosòfic sentimental, però sí que vull dir que hi ha dos éssers, els vells i la xicalla, que ens han de merèixer un respecte. Els vells, perquè hi veiem en ells el passat i ens donen a les noves generacions una experiència per a poder triar d'entre

ella una fórmula per a seguir la nostra via; els infants, perquè són aquella llavor i aquell gra del cant del poeta que segons el camí que nosaltres els tracem en aquesta edat tindran una categoria de ciutadans o en tindran una altra. Jo crec que l'home que no respecta els vells i l'home que no estima els infants, és incapaç d'ésser un bon pare de família, un bon fill, un bon germà, un bon company i un bon ciutadà. Jo crec que aquesta és una qüestió indispensable a tota persona honesta i a tota persona digna.

Aquesta posició nosaltres la podem adoptar amb orgull, perquè tenim un exemple, un exemple vivent. El país que està estructurant d'una manera pràctica el socialisme, les Repúbliques dels soviets, inclús en els moments del comunisme de guerra, tota la política lunatxarski estava feta precisament de cara als infants i de cara als vells. Jo no he de fer ara gala d'una erudició que no tinc. I altrament suposo que tots els senyors Diputats saben que les residències de la antiga noblesa russa, la major part de les residències de l'antiga noblesa russa, àdhuc el Palau Imperial de Leningrad, avui estan convertides en escoles i en asils per a desvalguts.

Així, doncs, en plantejar aquesta qüestió nosaltres ho fem revestits de tota l'autoritat, sense especulació de cap ordre, i solament perquè tenim un sentiment d'humanitat que ens obliga a fer-nos ressò dels planys que fins a nosaltres arriben d'aquests pobres homes que a la fi de la seva vida, sense família o que tenint-la, sigui per raons que es vulgui, no hi poden conviure, s'acosten a nosaltres per a exposar-nos les seves queixes.

Ja sé que moltes vegades, quan s'arriba a certa edat, es té un caràcter una mica difícil, que no s'adapta molt a les circumstàncies. Sabem, tots aquells que tenim la sort encara de tenir vells a la família, que a vegades ens proporcionen disgustos per la seva manera d'ésser temperamental. Però jo crec que precisament per damunt de tots els defectes d'aquesta naturalesa, això no ha d'ésser de cap manera motiu per a ésser tractats amb desconsideració, sinó que, precisament, crec que obliga als familiars o a aquelles persones que tinguin el deure de tractar amb persones d'avanzada edat a exercir una funció que en podríem dir paternal per a poder fer-los-hi desaparèixer aquelles petites manies i aquelles petites rebequeries que la major part d'homes, quan arriben a certa edat, tenen.

I anem a la qüestió que avui ens és grat de plantejar en aquesta Cambra: anem a tractar de la Casa de la Caritat.

La primera pregunta que se'ns acut és perquè encara aquesta casa es diu Casa de la Caritat. Tots els organismes de l'Estat que exerceixen funcions d'aquesta naturalesa, totes les disposicions ministerials que surten que es refereixen a institucions d'aquesta naturalesa, han anul·lat completament la paraula caritat i l'han canviat per assistència social. Jo tinc aquí precisament dos Decrets, publicat l'un pel Ministeri de Treball i l'altre pel Ministeri de Marina, que tots dos donen el mateix qualificatiu a aquesta mena d'institucions.

Hem de convenir que la República no ha sabut encara conjugar l'assistència social prescindint de monges, capellans i senyores caritatives conegudes en l'argot — no sé quin argot —, amb el pompós qualificatiu de *Damas de Estropajosa*. No és necessari vestir hàbit per a tenir bons sentiments, i jo afirmo d'una manera absoluta que es trobaran persones amb bons sentiments d'humanitat i de solidaritat humana que puguin substituir amb garanties d'èxit — entenguí's bé, amb garanties d'èxit — les monges en els asils d'assistència social. Perquè el que no es pot negar, el que no hi ha qui en dubti, perquè avui tenim exemples que ens ho demostren, és el fracàs més absolut d'aquestes dones per a fer cap obra meritòria en aquestes institucions. Si algú en dubtés, en el decurs d'aquesta interpellació quan entrem precisament en el tracte de la xicalla de la Casa de Caritat i, sobretot, en el tracte professional que jo estimo que és de molta importància, podrem demostrar que aquestes senyores que formen part de les diverses institucions religioses estan incapacitades totalment per a exercir la funció que els temps moderns reclamen que s'ha d'exercir en aquestes cases.

(Entra l'honorable senyor Conseller de Treball.)

Nosaltres creiem que el Govern que s'assen en aquests moments al Banc Roig ha de resoldre aquest problema d'una manera fulminant i immediata. El governant o funcionari que no es vegi en cor de resoldre això és preferible que deixi el lloc a un altre que tingui prou coratge per a resoldre'l. El governant o funcionari que es vegi capaç de resoldre'l trobarà en la consciència col·lectiva l'agraïment per haver tret un pesombre a la collectivitat humana i un element derrotista i sabotador de la República.

I això no és un problema de menjacapellans. A mi, la carn de capellà no m'agrada. (*Rialles.*) Puc dir que molt poques vegades en actes públics he dit cap paraula injuriosa a una persona pel sol fet que sigui capellà.

(Entra l'honorable senyor Conseller de Cultura.)

Algunes vegades m'he ficat amb algun porprat, però és perquè aquest es posava directament i indirectament amb el partit on jo militava i, per tant, prenia part en causa. I com que precisament avui els religiosos de tot el món, els representants uniformats de la religió, han adoptat per un dels bàndols en pugna, és molt natural i molt lògic que l'altre bàndol, el que no se sent recolzat o estimat sinó que, al contrari, es ven tractat amb menyspreu i d'una manera barroera, els tracti com el que són, com uns adversaris, més que com uns adversaris, com uns enemics. I si aquest bàndol tractat amb desconsideració té encara l'avinentsa i l'exemple vivent de la incapacitat per la funció que els és encomanada, és molt natural que no tingui cap mena de fre en la seva actitud per a plantejar les coses tal com són i estimular el Govern i a aquells organismes que poden fer-ho que corregeixin i eliminin de les institucions on estan incrustats aquests elements que el temps i la seva actuació estan demostrant, actualment, contra el que es vol fer creure, que no tenen la

competència per a portar l'obra que han de realitzar.

La Casa de Caritat avui és un feu incontrolat d'una comunitat religiosa. No volem fer cap retret, perquè a través de les informacions que hem tingut sabem la conducta digníssima del senyor Irla, no volem ni podem fer cap retret de la conducta del senyor Irla. A nosaltres ens han dit operaris de la Casa de Caritat el tracte que ell els dóna; nosaltres sabem també, per asilats de la Casa de Caritat, les ordres que ell els dóna; nosaltres també sabem que les ordres que ell ha donat no es compleixen...

El Sr. IRLA: Demano per parlar.

El Sr. FRONJOSA: ... perquè el problema està en l'existència d'aquesta comunitat religiosa, perquè elles no obeeixen ni les ordres d'un Govern o d'un Director general d'Assistència Social o d'un Conseller, elles obeeixen simplement les ordres de la seva comunitat i sobretot obeeixen a aquesta inspiració fanàtica que un Déu diu que els encarregà i ordenà realitzar, i quan aquestes coses que pugui ordenar el senyor Irla estiguin en pugna amb els seus sentiments o els mandats de la seva comunitat, no s'hi amoïni el senyor Irla, no s'hi amoïni el Govern de la Generalitat, seran desobeïts, perquè per damunt de la seva mansuetud, una de les coses que més caracteritza aquella gent és la rebellia o obeir aquelles ordres que els són donades per una superioritat quan aquella superioritat no és reconeguda per ella.

Jo dic que mentre existeixi en aquella Casa la institució religiosa, mentre la direcció d'aquella Casa estigui sota les ordres d'aquella institució religiosa, no es modificarà substantivament el procediment i el tracte als asilats; podrà venir un moment com ara que, degut a alguna indicació i potser a alguna ordre enèrgica que en aquests últims dies hagi donat el senyor Irla, pugui donar l'apariència que s'ha canviat, però tant bon punt es deixi d'estar vetllant pel compliment de les ordres donades, es retornarà d'una manera subtil als antics procediments, a les antigues coaccions, i això ja comprendran el senyor Irla i els senyors del Govern de la Generalitat que si s'hagués d'estar d'aquesta manera permanent en sentinella fóra impossible poder governar res, perquè el que importa és tenir uns funcionaris i uns elements subalterns que quan algú que té autoritat per a donar una ordre tingui la seguretat que aquella ordre serà obeïda amb lleialtat i serà complerta tal com ell la dóna; però si contràriament a això, només obeeixen les ordres en el moment i en les hores que és possible que la vigilància del que l'ha donada pugui descobrir que han estat desobeïdes, ja comprendreu que llavors és una cosa que sota el punt de vista d'un home de govern és totalment intolerable.

Les monges de la Casa de Caritat s'han de treure, doncs, si es vol resoldre aquest problema; s'han de treure, primer per humanitat, s'han de treure, després per conveniència política, i, finalment, s'han de treure per decència social.

A la Casa de Caritat es segueixen encara les pràctiques religioses; en els menjadors hi ha encara imatges religioses, en aquell mateix menjador que el senyor Irla fa cosa de vuit o deu

dies va manar treure l'imatge, en aquell mateix menjador, senyor Irla, encara hi ha aquella imatge religiosa i a cada repàs es fa llum a aquella imatge; segurament que se li deu fer perquè nodreixi els estòmacs dels pobres asilats, perquè sembla que l'aliment no és massa nutritiu, i una cosa compensi l'altra. Li dono un exemple i li indico gairebé l'època i el lloc en què ho va ordenar i la desobediència de què ha estat objecte: aquella mateixa imatge, la d'aquell mateix menjador que el senyor Irla va manar retirar fa cosa de vuit o deu dies, encara subsisteix en el mateix lloc.

A l'església de la Casa de Caritat, en la capella que hi ha, abans de les eleccions del 16 de febrer, un sacerdot es va permetre la llibertat de dir en un sermó que dirigí a les noietes asilades, que si les esquerres guanyaven serien violades. D'això en tinc l'absoluta seguretat, perquè la persona que m'ho ha dit em mereix una consideració tal que no puc dubtar de les seves paraules. Només cal que pregunteu a qualsevulla de les noietes, que n'agafeu una i la porteu a part, i us dirà i us confirmarà això que us acabo d'exposar. No és un secret per a ningú que els asilats de la Casa de Caritat el dia 16 de febrer de l'any 1936 varen sortir amb unes paperetes a les mans i varen emetre el sufragi que aconsellaven les dretes. Això no ho ignora ningú que visqui a Barcelona, ja que inclús es va produir un petit escàndol, perquè, quan se'n varen assabentar els elements d'esquerra que es verificava això a la Casa de Caritat, es varen enviar comissions i l'última colla que anava a votar no la varen deixar sortir i es va produir un espectacle una mica violent.

Això, que ho podríem trobar en la premsa d'aquella setmana, no és tampoc una cosa que jo m'hagi inventat i que no es pugui comprovar d'una manera immediata. Però el dia 22 de març de l'any 1936, encara des del púlpit de la capella de la Casa de Caritat, es pronunciaven paraules d'una violent hostilitat als homes actuals del Govern de la República i del Govern de la Generalitat, tractant-los de presidaris i de trinxeraires; aquestes paraules eren pronunciades per un representant de Crist a la terra des del púlpit de la capella de la Casa de Caritat el dia 22 de març del 1936, és a dir, quan aquest digníssim Govern ja estava en funcions.

Aquesta campanya terrorista és perquè entre els asilats es formi un estat de pànic que els faci reaccionar amb odi contra la República i contra les essències que la República ha volgut donar al nostre país. Per a la capellanada trabucaire i clerical és probable que sigui més perillós un republicà o un socialista que un d'aquells fills de Mahoma que els de la Ceda i els lerrouxos varen enviar a Astúries per a ofegar la revolució, i que les dolces Mares Adoratrius d'Oviedo varen donar-los acolliment i possibilitat d'atacar els revolucionaris sense haver de témer res per a la seva hipotètica virginitat. Nosaltres, en canvi, el dia 16 de febrer, en triomfar, havíem de fer aquesta sèrie de coses que ens atribuïa aquell capellà des del púlpit d'una casa que a la Generalitat li costa 4.500.000 ptes. cada any.

És clar que les pràctiques religioses, senyors Diputats, no s'obliguen a fer; no es diu d'una manera directa als asilats que vagin a missa el diumenge. S'adopta un altre procediment: Se'ls fa aixecar a les cinc del matí i a l'hivern; imagineu-vos un home que ha de tenir més de seixanta anys, perquè tots, generalment, en tenen més — no sé si el Reglament intern de la casa diu que almenys han de tenir seixanta anys —, imagineu-vos un home de seixanta anys, dic, amb la nutrició que se li dóna a aquella casa, a l'hivern, a les cinc del matí, llevat i amb els menjadors i els dormitoris tancats, perquè els tanquen, i que l'única cosa que hi ha oberta és l'església; ja em direu on han d'anar! I cal veure encara, en aquestes èpoques de fret, com els que es queden al pati perquè són refractaris a entrar a l'església, s'han de donar alè per a poder reaccionar de la temperatura ambient. Jo voldria que el senyor Conseller donés unes ordres, que han d'ésser executades pel senyor Irla, per tal que aquesta gent que ha donat ja a la col·lectivitat els esforços llurs, que ha contribuït amb el seu treball a produir riquesa perquè tots ens en poguem gaudir, que aquesta gent que perquè es troba en aquesta edat de més de seixanta anys hauria de merèixer una consideració i un respecte que no se'ls té, que, a més, són tractats com a presidaris, jo demanaria al senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social, repeteixo, que donés les ordres perquè aquests vells i velles de la casa puguin aixecar-se cada dia a les vuit del matí, que crec que no és pas una hora exagerada. No, no tenen pas edat per a fer esports, ja no s'han d'entrenar per a cap esport, ja no és cap qüestió d'higiene l'haver-se de llevar de matí; per a ells, avui, les normes d'higiene — i perdoni que opini així, doctor Corachan — em penso que és dormir quantes més hores possibles i que es llevin com més tard millor.

Mireu a quin punt han arribat, que les dones tenen gelosia dels homes. Diuen les velletes als vellets que a ells se'ls tracta millor, perquè així com a les dones cada dia se les fa llevar a les cinc del matí, als vells se'ls permet, perquè diuen que són més revolucionaris, llevar-se a tres quarts de sis. Pobra gent que entremig d'aquest tracte miserable encara hi ha diferències que poden excitar les llurs enveges! Jo demano al senyor Conseller que doni aquestes ordres. Un home a aquesta edat em penso que ja ha treballat prou, que ja ha donat prou el que podia donar, perquè encara se l'obligui a llevar-se a les cinc del matí o a tres quarts de sis.

És molt probable que si el senyor Conseller vol fer una informació de la vida i dels tractes en aquella casa no hi trobi elements de judici per a poder constituir la realitat. Els funcionaris d'aquella casa estan completament aterroritzats, perquè veuen que a través del temps i de les situacions polítiques dominen les mateixes persones que dominaven abans de la proclamació de la República. Allà els empleats no diuen: «El Govern no ho vol», o «S'ha dictat aquesta ordre», o «Hi ha aquest Reglament»; diuen: «La Superiora no ho vol». Aquesta és la darrera raó. El senyor Conseller i el senyor Director d'Assistèn-

cia Social no són un argument per a poder fer o deixar de fer una cosa; l'argument final, únic i definitiu, el que fa i desfà, és aquest: «La Superiora no ho vol». I el pobre que s'atreveix a fer alguna cosa en pugna amb la voluntat de la Superiora, li passa el que li va passar a aquest Ramon Fernández i Homs, que fou separat del seu càrrec d'infermer el dia 23 de desembre de l'any 1935, com a represàlia per la seva actuació contrària als ideals dels que llavors manaven. L'aspecte oficial de la qüestió fou bastit per un incident promogut al voltant d'una taça de brou que prenia diàriament un capellà de la Casa de Caritat. Us imagineu un capellà prenent una taça de brou! Tots els passos fets fins ara per a rein- gressar no han tingut cap resultat.

I és clar, davant d'una cosa d'aquest ordre, davant de què quan la superioritat d'aquella casa, vinculada gairebé en una dona, mana una cosa i no hi ha ni Govern de la Generalitat, ni President de la República que ho pugui fer rectificar, ja comprendreu que els funcionaris fan molt bé de no embrancar-se a dir tot el que saben respecte a la conducta de la senyora d'aquella casa.

Perquè hi ha un fet que explica fins a quin punt els fregadissos d'aquestes dones, fregadissos materials o espirituals, porten un càstig fulminant. Es tracta d'un cas del qual la premsa de Barcelona ha parlat amb freqüència i encara és l'hora que no se li ha donat solució. Es tracta d'un nen que es diu Francesc Ribalaigua i Tolrà, domiciliat al carrer de Capellans, número 15, segon, primera,...

El Sr. FONTBERNAT: És això el que li porta pega.

El Sr. FRONJOSA: ...que és sord-mut, i que fou expulsat de la Casa de Caritat el dia 20 de gener darrer per haver malmès una efígie religiosa bo i jugant. Els pares són així mateix sord-muts, i a més, la mare està afectada de tuberculosi. S'han fet múltiples gestions, però l'infant continua al carrer. I d'això tinc aquí tots els retalls de premsa que n'han tractat, a la disposició del senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social. Li dono l'adreça i les característiques familiars perquè pugui informar-se de quina quantitat hi ha de raó o de sense raó en aquest fet.

Però és que hi ha casos que tenen encara molta més importància, tot i tenint-ne molta els que acabo d'indicar. Hi ha hagut asilats de la Casa de Caritat que s'han suïcidat, que no han pogut resistir el tracte; no l'han pogut resistir, vull posar jo, per aquell temperament que us deia primer que té la gent vella. Però si aquelles senyores fossin tan competents en la funció que exerceixen, podrien allunyar aquests perills; encara que siguin uns maniàtics, amb un tracte adient se'ls podria arribar a fer encarrilar i posar una mica de bon sentit en el seu coneixement. El mes d'agost de l'any 1935 va aparèixer a les aigües del port el cadàver d'un home al qual la premsa va donar per desconegut, sense tornar a parlar-ne. Aquest desconegut, però, resultà ésser l'asilat de la Casa de Caritat Ramon Arnau, que fou identificat per la marca de les robes que portava posades. En vida, públicament, havia fet manifestacions de desesperació entre els asilats pel tracte

que rebia de les monges, significant el desig de suïcidar-se per acabar d'una vegada, perquè, senyors Diputats, diu que cal veure com tracten, siguin homes o siguin infants, l'individu que no cau en gràcia d'aquelles senyores; l'individu, infant o persona gran, que un dia, pel motiu que fos — és una cosa que s'ha de tenir la seva mentalitat per a poder-ho endevinar —, per qualsevol contingència o circumstància, s'ha produït d'una manera que a elles els sembla que mereix una comminació o un càstig. És gairebé una excitació diària al suïcidi. No és aquest home que us deia jo anteriorment l'únic que s'ha suïcidat entre els asilats de la Casa de Caritat. El mes de desembre de l'any 1935 els diaris varen dir que a la carretera de Can Tunis s'havia trobat un home en estat agònic, amb ferides produïdes per una caiguda des de la pedrera de Montjuïc; fou assistit a la Casa de Socors del districte de Can Tunis, des d'on passà a l'Hospital Clínic; morí el dia següent. És tracta de l'asilat Evarist Serrano, que també en diferents ocasions havia manifestat que seguiria el camí emprès per Ramon Arnau el mes d'agost del mateix any. És tota una executòria de la caritat d'aquestes serves del Senyor.

A la mainada els fan servir per a tot, menys per a ensenyar-los la manera de guanyar-se la vida. A la capella de la Casa de Caritat es fan funcions religioses, que jo no sé per què no s'obeeix l'ordre del Ministeri de Treball de data 29 del passat mes de juny que prohibeix als establiments de beneficència de l'Estat la celebració d'actes religiosos; jo no sé per què no s'ha de seguir a Catalunya la política laica de la República. Jo no sé per què a hores d'ara no ha sortit ja un Decret al *Bulletí*, prohibint d'una manera fulminant qualsevol emblema religiós o acte religiós dintre d'aquesta Casa de Caritat, perquè a mi no m'és suficient ni em convenç que es digui que la capella de la Casa de Caritat té vida pròpia, perquè això ens portaria molt lluny i hauríem de parlar, com en parlarem en una altra ocasió, dels 4.000,000 i escaig que costa a la Generalitat l'atenció d'aquella Casa. El dia que hi ha *Te Deum*, o alguna cosa així, els endrecen, els fan anar arreglats i els fan fer de comparses, els fan cantar, etcètera. En canvi, del que no hi ha manera és que de la Casa de Caritat surtin operaris aptes. Jo puc assegurar-vos que els operaris de la Casa de Caritat, en general, són uns operaris deficients. De la meua professió puc dir-vos, i fa uns anys que en faig, que no he vist un operari sortit de la Casa de Caritat al qual es pogués confiar qualsevol treball que valgués la pena. Són aquella gent inadaptada per a la feina. Algú atribueix això a deficiència mental. No, senyors; no és deficiència mental; això és que entre les prediques horribles de cada dia, els càstigs de l'infern tenebrosos que els expliquen, els tractes que els donen constantment, s'idiotitza llur mentalitat. Són gent una mica esporuguida, que van balbs i que són incapaces d'entendre res que no sigui aquella sèrie d'explicacions fantasmagòriques i fabuloses que els expliquen les senyores que els cuiden. Aleshores, aquells noiets, amb aquella mentalitat deformada per la coacció i per la idiotesa, no hi ha manera que se sentin prou forts, prou valents i

prou coratjosos per a aprendre altres coses que aquelles que han escoltat des de l'edat de tres anys, que és l'època en què entren en aquella Casa.

Per altra part, l'aprenentatge s'acostuma a fer als tallers de la Casa, que no són un model de perfecció; però no hi entrem en això. Però és que, a més, hi ha el perill que si s'excedissin en l'ensenyament els elements que els puguin ensenyar, hi ha el perill de la substitució, i entre que ells ja, pobrets, no són gaire experts per a les pràctiques professionals; tampoc no hi ha molt d'interès en què aquestes pràctiques els puguin realitzar per a agafar l'habilitat manual necessària per a la realització d'un treball. Per això, quan aquesta xicalla té divuit o vint anys, només sap una cosa: mastegar una quantitat incommensurable de parenostres. Però per a guanyar-se la vida no serveixen. Però a més, jo us diré que no és el mateix ésser un bon operari, que un bon coneixedor de l'ofici. Es pot ésser un bon coneixedor de la professió i, en canvi, no tenir una excel·lent habilitat manual; això requereix una altra cosa, requereix els coneixements tècnics de la pròpia professió. I jo us pregunto: aquests nois que estan a l'empar de la corporació oficial de la Generalitat de Catalunya, de la primera corporació oficial nostra, que hi ha Escoles Complementàries d'Oficis en cada districte de Barcelona, que hi ha l'Escola de la Generalitat de Catalunya, l'Escola del Treball, ¿per què aquests xicots no poden anar a escoles d'aquestes, que ja que allí hi ha deficiències d'aprenentatge, almenys en aquestes escoles aprendrien la tècnica professional i podrien ésser uns bons professionals manuals, podrien ésser uns bons delineants o bé uns bons contramestres? Això no es fa, perquè les monges d'això no en saben res, perquè estan incapacitades per a això, i perquè, després, no tenen la voluntat de portar-los-hi, perquè saben que el contacte amb els aires del carrer portaria innovacions també a la Casa, que no els permetria que els tractessin de la manera que ara els tracten, perquè elles volen bens, masells, i, en canvi, no volen gent que pensi pel seu compte.

I el mateix passa amb l'ensenyament primari. Per quin motiu, senyor Conseller, a la mainada de la Casa de Caritat els han d'ensenyar les monges? No es pot ignorar que l'ensenyament religiós està proscriu per la Constitució, i aquests nois de la Casa de Caritat són ensenyats per les monges. Això també és una cosa que s'ha de tallar d'una manera fulminant, i això no es podrà tallar i els aprenentatges no es podran fer bé i tots els inconvenients que hi ha en aquella Casa continuaran subsint, si subsisteixen aquelles senyores. Altrament no en sortireu, perquè encara que en sortíssiu ara, a qualsevol contingència que es produís tornarien a reaccionar amb més violència i us tornariu a trobar en la mateixa situació. No parlem dels tallers, però sí que jo voldria preguntar per què les monges manen als tallers. Què sap una monja de fuster, per exemple? Ja sé que em direu que si obeeixen els encarregats, és perquè volen. Ja sé que àdhuc em direu d'un encarregat d'un taller que fa pocs dies va desobeir una monja que li va dir que prenguéssiu una persona i no va

voler prendre-la. Però és que aquest home era una mica independent de caràcter. A la Casa de Caritat no hi ha solament un taller, almenys n'hi ha vuit o nou de tallers, de diverses professions, i no tots els homes tenen la independència de caràcter suficient per a comprendre el moment polític en què es viu. I jo us dic, i m'heu de creure perquè és veritat — ja sap el senyor Irla que és veritat —, que als tallers manen les monges. Jo no vull negar que coneguim tots els misteris i els miracles de tots els sants haguts i per haver, però em sembla que no poden saber ni de sastreria ni de fusteria ni d'impremta ni de tantes coses, perquè aleshores, serien com una cosa sobrenatural.

Podríem encara parlar del que correspon per asilat. La quantitat consignada en el Pressupost de la Generalitat de Catalunya representa 6 ptes. diàries per asilat, perquè són 730 nens, 433 nenes, 449 homes i 447 dones, o sigui 2,059 asilats. És clar que hi ha les despeses generals de la Casa, però si es fan retirs de funcionaris i es jubilen gaires funcionaris amb 22,000 ptes. anyals, encara que tinguéssim el Banc d'Espanya al darrera els asilats d'aquesta casa han de continuar menjant espines de bacallà i arengades amb xarretes.

No vull molestar més l'atenció de la Cambra. No vull parlar del tracte ingènit que es dona als asilats. Sols vull posar a la consideració dels senyors Diputats, que una de les reivindicacions que fan aquesta pobra gent és que se'ls canvien els llençols cada quinze dies i la roba interior cada vuit. És clar, que la brutícia i la religió sempre han anat juntes; recordem-nos d'aquella reina catòlica que va prometre no canviar-se la camisa fins que les armes espanyoles no es veiessin victorioses. I em sembla que he demostrat la incapacitat total de les corporacions religioses per a tractar aquests problemes, que són problemes de pedagogia. Al davant de la Casa d'Assistència Social — que jo espero que se li canviarà el nom que ara té — estaria millor un pedagog i estaria millor un metge, com estaria millor qualsevol persona de sentit d'humanitat i d'afecte acostumada a viure en família, que no pas una gent que el primer a què s'obliga és fer abstracció de tot sentiment que no sigui el sentiment religiós. Així, ens podríem trobar com en l'Asil del Parc, que resulta més barata la marxa de l'Asil del Parc que quan manaven les religioses. Per tant, jo espero del Govern de la Generalitat de Catalunya i del senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social que voldrà imitar el Ministre de Marina, que, precisament en la premsa d'avui es publica, ha dictat una Ordre adreçada als hospitals de l'armada disposant que les Germanes de la Caritat havien d'ésser substituïdes per personal civil, seglar.

I res més. No vull arrencar pas al senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social una afirmació fulminant en el sentit de què ens digui: «Demà treuré les religioses de la Casa de Caritat.» No. ¡Pobres dels asilats si ens feia aquesta afirmació! ¡Segurament que demà estarien tots emmetzinats! (Rumors.) Sí, quan les monges de clausura deixen entrar els moros per a assassinar el poble, no pot estranyar que demà morissin assassinats els nens asilats, i fins podria ocórrer també que fos enderrocada la Casa d'Assistència Social, perquè no em

negareu el terrorisme de la religió, no em negareu que de terroristes en saben ésser-ne, i la història està plena de capellans i de monges terroristes. (Rumors.) El que jo vull és que el senyor Conseller d'Assistència Social ens faci l'afirmació de què està disposat a complir l'art. 26 de la Constitució i fer respectar l'esperit laic de la República. Crec que no em donarà ocasió a què, passat un temps prudencial, l'hagi de tornar a interpellar sobre aquesta qüestió.

El Sr. DENCAS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Dencàs.

El Sr. DENCAS: Senyors Diputats: La interpellació del senyor Fronjosà em dona ocasió d'intervenir i parlar precisament d'una matèria que jo volia plantejar a l'honorable senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social, però no ho he realitzat encara perquè el poc temps que porta en la Conselleria crec que no és suficient per haver pogut ja capir l'enorme quantitat de problemes i l'enorme tasca que pesa damunt de la seva Conselleria. Per això hauríem esperat més temps. Però aquesta interpellació començada pel senyor Fronjosà em dona l'ocasió d'intervenir.

En aquests moments, i malgrat de la seva enorme importància, jo prescindiré d'aquests aspectes referents al tracte, referents a la distribució de l'horari en aquella Casa, referents a totes aquestes denúncies i a la substitució d'un personal per un altre, que crec que té molt interès. Però tractaré aquest tema sota un nou aspecte, que crec que hauria d'ésser una modificació fonamental en les línies d'aquella casa, sense que jo a aquest respecte cregui que sigui de gran importància que es nomeni Casa d'Assistència Social o d'altra manera, si aquestes línies fonamentals no fossin modificades.

Referent a algunes de les denúncies de què aquí ens ha parlat el senyor Fronjosà, jo he de creure que ell està ben documentat, que ha procurat assessorar-se bé i per persones que no han procurat enverinar la qüestió, sinó dir-li la veritat. Però en honor d'aquesta veritat he de dir-li que en el temps — prop de dos anys — que vàrem permanèixer a la Conselleria de Sanitat i Assistència Social, freqüentment ens arribaven denúncies d'aquesta mena, però en honor a la veritat he de dir-li també que no vàrem poder comprovar amb el senyor Irla — tot i haver-nos presentat en aquella Casa en hores que era difícil sospitar que hi anéssim — cap cosa que demostrés que eren veritat algunes de les denúncies formulades; que no vàrem poder comprovar els tractes inhumans i aquelles denúncies de martirilogi de què a vegades ha vingut rodejada la Casa de Caritat. No obstant, el senyor Fronjosà tindrà els seus elements de judici quan així ens parla, tot adreçant-se al senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social.

En la que fa referència a línies fonamentals de la Casa de Caritat, he de dir que en l'època que vàrem ocupar la Conselleria de Sanitat i Assistència Social havíem començat a iniciar una reforma que ignoro per quins motius no s'ha continuat portant endavant, i que jo crec que és fonamental

quant a molts dels defectes que ha assenyalat el senyor Fronjosà.

Ens parlava el senyor Fronjosà dels vells, i ens parlava amb un to sentimental de l'horari, del règim de treball, àdhuc de la mateixa manutenció. Jo comprenc que seran veritat moltes d'aquestes coses que entren en el fons de la nostra ànima. Però hi ha un fet, referent als vells, que té una importància molt més gran, i que no sé per què no ha estat solventat a la Casa de Caritat. Hi havia en aquella època prop de vuit o nou matrimonis, i la dissort de la vida els havia portat a la seva vellesa a ingressar en aquella Casa, i, degut al Reglament restringit amb què avui es mou aquella Casa, se'ls havia obligat a separar-se. Aquells éssers que havien viscut tota una vida de lluita units, en entrar en aquella Casa on entraven com a nàufregs, havien de separar-se perquè un Reglament establia que era una cosa pecaminosa que els homes poguessin continuar al costat de les dones. I aquells vells que fins aleshores havien viscut units, havien de veure's i contemplar-se a través d'unes reixes o d'uns murs immensos i no es podien dirigir una paraula perquè el Reglament impedia contacte d'home i dona, perquè allí ja no són conceptuats com a marit i muller, sinó com a uns asilats.

Amb el senyor Irla en aquella època vàrem convenir que desfaríem aquell règim i que procuràriem que aquests matrimonis poguessin continuar la seva vida junts; que si els atzars i les lluites d'aquesta gent els portaven a les darreries de la seva vida a una casa d'assistència social, que ja era per a ells prou desgràcia, almenys aquests pocs anys que els hi quedaven de vida poguessin sentir els mateixos sentiments, les mateixes penes, els mateixos goigs, i poguessin plorar els seus sentiments amb les mateixes llàgrimes. Ignoro per quin motiu aquesta reforma no ha estat portada a la pràctica.

En allò que fa referència als infants, alguns dels defectes que exposava el senyor Fronjosà a la Cambra sobre la seva capacitat de caràcter tècnic i els problemes d'indole pedagògica, he de dir que en aquella època teníem nosaltres ja establertes unes directrius, perquè enteníem que no era el nom el que s'havia de canviar, sinó que el que calia transformar fonamentalment era tot aquest règim d'assistència social pel que fa referència als infants. Enteníem que per sentit pedagògic i àdhuc humà, els infants abandonats per llurs pares, per llurs mares, o que tal volta no els havien conegut mai, no havien de viure tota la seva vida tancats entre parets, aïllats de la ciutat i privats de compartir els mateixos goigs i els mateixos sentiments dels altres infants. Aprofitant l'oportunitat d'ésser traspassat un grup benèfic del Poble Nou, vaig desafectar una església del culte, hi vam enviar tècnics per a convertir-la en escola amb una capacitat per a mil dos-cents infants, i en aquella escola del Poble Nou, habilitada en una vella església, jo hi pretenia fer un aiguabarreig, portant-hi igual nombre d'infants de la Casa de Caritat i igual nombre d'infants del carrer. Així, aquells no viurien una vida d'isolament de la ciutat, sinó que convivint amb els altres infants participarien de les seves alegries i de les seves an-

goixes, i aquestes coses, que per molt que sigui l'esperit de sacrifici dels que ara els cuiden no es poden realitzar perquè fan una vida d'aïllament, l'hauria fet el pedagog arribant al fons de la seva ànima, com arriba a la dels altres infants.

I aquest era el motiu pel qual jo desitjava que s'establís aquesta convivència. I aquests infants, quan ja traspassada aquesta edat de l'ensenyament arribessin a l'edat en què s'adquireix un ofici, es trobarien amb una predisposició espiritual molt diferent, molt distinta, perquè no haurien viscut sempre sota aquells uniformes que no sols els separaven dels altres infants, sinó que hi havia l'ànima que també els separava dels altres infants, perquè sota el guiatge en què es trobaven no havien après el ritme, ni se'ls havia desvetllat els sentiments, ni els goigs com els altres infants de la mateixa edat. Per aquests motius jo desitjava aquesta comunitat de vida que els barrejés amb la resta dels infants, criant-se amb la mateixa ànima, amb els mateixos sentiments i àdhuc amb uns mateixos jocs.

Això és el que nosaltres enteníem que en línies fonamentals havia d'ésser modificat. Més que canviar el nom, enteníem que calia canviar la seva fesomia i la seva ànima. En aquest sentit, coincideixo també amb el senyor Fronjosà per tal que d'aquesta tasca pedagògica s'encarregui als professors sortits de les aules universitàries. El grup del Poble Nou, regentat d'aquesta manera, hauria estat el control d'aquests infants i els hauríem fet participar d'aquestes noves normes d'indole pedagògica amb les noves reformes que volíem establir. Aquesta era la nova reforma que nosaltres volíem introduir. En aquest gran palau, que s'aixeca precisament en una de les vessants de les nostres muntanyes, hi volíem portar els infants de la Casa de Caritat, els volíem treure de Barcelona, i pels matins, seguint l'exemple dels infants que van a les escoles municipals i que porten un braçal, els llançaríem com una bandada de coloms cap a la ciutat i ells sols anirien en petits grups a les seves escoles, ensenyant-los-hi ja de petits a fer una vida més lliure i que anessin coneixent la ciutat com la coneixen els altres infants, i que aquesta ciutat no fos per a ells un rezel i un interrogant.

Aquestes eren les línies fonamentals de les reformes que anàvem a introduir a la Casa de Caritat, i no pas unes reformes escrites al paper, sinó de cara a una realitat pràctica. I el 6 d'octubre ens sorprengué pocs dies abans d'inaugurar aquest grup escolar que, com he dit, ignoro perquè no s'hi han portat aquests infants de la Casa de la Caritat. Això és el que jo he volgut afegir a aquesta interpellació i no pas amb el desig de fer-ne responsable al senyor Conseller, que com he manifestat, no ho hauria dit en aquesta ocasió si no m'hagués donat oportunitat el senyor Fronjosà. Huria esperat més dies perquè entenc que la molta tasca que plana damunt del senyor Conseller i també el poc temps que ha tingut per a fer-se'n càrrec, m'obligava a esperar.

Ho assenyalo únicament com a línies generals. No crec que el senyor Irla hagi canviat d'idees en tot allò que va mereixer el seu aplaudiment quan jo li ho explicava, doncs crec que en el seu ànim

hi ha d'haver el mateix entusiasme, el mateix guiatge, i espero que aviat sigui tot això traduït en realitat pel bé dels nostres infants que, com deia el senyor Fronjosà, viuen aïllats de la ciutat i que nosaltres tenim el deure d'incorporar-los a ella.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Irla.

El Sr. IRLA: Jo intervenc solament en aquest debat per les allusions que m'han fet el senyor Fronjosà i el senyor Dencàs. L'honorable senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social segurament contestarà tots els aspectes d'aquesta interpellació.

Jo diré solament unes poques paraules a allò que fa referència a les queixes i als serveis de la Casa de Caritat.

El senyor Fronjosà ha parlat amb un coneixement de les coses de la Casa de Caritat que m'ha deixat sorprès. Jo he de dir al senyor Fronjosà que sembla saber més coses ell que jo mateix. Però també li he de dir que les coses que acaba de dir són exagerades.

Pel que fa referència a pràctiques religioses, ha de saber el senyor Fronjosà, i tots els senyors Diputats, que les ordres donades són terminants. No es pot celebrar cap acte religiós fora de la capella, i saben tots els asilats que són lliures d'assistir a missa i a totes les altres funcions religioses que se celebren a la capella. Saben més: saben que si se'ls fes alguna insinuació per algú pel fet de no haver assistit a aquestes funcions religioses, es poden acostar a la Junta de la Casa i que aquesta les empararà amb els seus drets d'acord amb les lleis de la República.

Ha parlat el senyor Fronjosà del tracte als vells i als infants. Jo he de dir al senyor Fronjosà que s'adoptaren totes les ordres oportunes perquè la intervenció de les germanes de la Casa de Caritat prop dels infants i prop dels vells no hi fos en el successiu. Els zeladors, els vigilants que abans depenien de les germanes, avui depenen directament de l'Administració general de la Casa i tenen ordres terminants no solament de no castigar ningú, sinó que és precis emprar totes aquelles paraules que no puguin portar als asilats cap disgust. És precis que siguin en el seu comportament de manera ben suau, i si alguna queixa hi ha del comportament, tant dels nens com dels vells, han de portar-la a la Direcció de la Casa, la qual podrà fer les investigacions a veure si hi ha d'haver una sanció o no referent a les queixes que portin.

Quant a l'alimentació, he de dir als senyors Diputats que l'alimentació actual de la Casa de Caritat és la següent: El desdijuni, actualment, sopa, un tall de pa i cafè amb llet. Per dinar, els dilluns, escudella, carn d'olla (carn, patates, tot el necessari); per sopar, el dilluns, sopa de pa, mongetes seques, bacallà fregit. El dimarts, per dinar, sopa amb fideus, bledes o patates, carn de bou amb salsa de tomàquet; per sopar, sopa d'arròs, mongetes gavatxes i amanida. Dimecres, per dinar, sopa de pastes i cap i pota; per sopar, sopa de pa, bròquil i botifarra negra. Dijous, per dinar, sopa de puré, macarrons i bacallà amb salsa; per sopar, sopa de ceba i patates amb mol-

tó. Divendres, per dinar, sopa de llegums, puré amb patates i peix; per sopar, sopa d'alls i bacallà amb patates. Dissabte, per dinar, sopa de fideus, cols verdes i sang i fetge; per sopar, sopa de pa i arròs amb cap de costella. Els diumenges, per dinar, sopa de fideus fins, mongetes seques i vedella farcida; per sopar, sopa bullida, mandonguilles i botifarra catalana. A més d'això, se'ls serveix un vas de vi tant al dinar com al sopar. Moltes vegades a més del menjar esmentat, els donen ous ferrats, ous durs, mongetes tendres, segons les temporades.

La demostració clara de l'alimentació que es dona en la Casa de Caritat és el següent: A la Casa de Caritat hi entren diàriament 300 quilos de carn de bou; dia per altre, hi entren 80 quilos de carn de vedella; durant la setmana, 100 quilos d'embotits; dia per altre, 20 quilos de botifarra negra; oli, 60 quilos diaris. Això és una demostració de l'alimentació que es dona a tots els acollits a la Casa de Caritat.

Quant al que fa referència a la intervenció de les germanes de la Caritat en els tallers, jo puc dir al senyor Fronjosà que ja en l'any 1933 es suprimí tota la intervenció del personal religiós en el règim d'aprenents. Els acollits quan arribaven a l'edat de catorze anys i volien escollir ofici, estaven subjectes a què el personal facultatiu fes la revisió de l'interessat perquè confirmés les seves condicions físiques per a l'ofici que ell volgués escollir, i en cas que les seves condicions físiques no permetessin seguir l'ofici que ell havia designat, aleshores se'l convenia de seguir un altre ofici que el seu estat de salut pogués sostenir. La intervenció de les germanes es va treure l'any 1933. I després del 6 d'octubre va ésser quan tornaren les germanes a intervenir en els tallers; però ara, amb el nomenament de la Junta de la Casa de Caritat, amb la intervenció nostra a la Casa de Caritat, automàticament han vingut a regir aquelles disposicions que havíem donat l'any 1933.

Els vells, reglamentàriament, es lleven de dos quarts de set a les set; a les vuit i vint minuts, esmorzen; de nou a onze surten a passejar, els que volen; a les dotze, dinen; a la una i trenta minuts, tornen a sortir fins a les sis de la tarda; a les sis i vint minuts sopen; a les set s'obren les portes de la sala perquè puguin anar a dormir, tenint els llums oberts fins a les nou.

Ha parlat el senyor Fronjosà de casos d'asilats que havien estat trets de la Casa d'una manera indeguda. Ha parlat d'un sord-mut, i es tracta d'un cas que desconec completament. Jo li agrairia al senyor Fronjosà que em doni una nota per a comprovar els fets que van motivar aquesta sortida i a veure si és justa, i si no, repararem la injustícia que s'hagi comès.

Jo he de dir que en totes aquestes coses que acabo d'assenyalar no hi he posat una paraula que vulgui dir que no s'han de millorar cap dels serveis que actualment regeixen a la Casa de Caritat. Ara bé; per assolir el millorament, que tots el desitgem, en els serveis de la Casa de Caritat, cal reconèixer que en aquesta no hi ha lloc per a tenir-hi internades més de dues mil persones. En la Casa de Caritat, com ha dit molt bé el senyor Fronjosà, hi ha dos mil interns; mil dos-cents

petits i joves, i vuit-cents vells. La sola xifra de mil dos-cents ja indica la importància que té i, per tant, la cura i atenció que requereix el servei a tenir en el regisme interior de la Casa. Ara cal posar clara la cosa. Què vol dir vuit-cents vells? Ho ha dit molt bé el senyor Fronjosà: Vol dir vuit-cents caràcters, vuit-cents temperaments, vuit-cents desitjos distints en l'apreciació de totes les coses, i això fa que és molt difícil evitar els descontents. Sempre n'hi haurà de descontents; algunes vegades es presenten coses, es presenten qüestions que creguin els senyors Diputats que és necessari obrar amb una gran habilitat; altres vegades, es presenten qüestions molt distintes i és necessari obrar amb certa energia. L'habilitat i l'energia és necessària emprar-la en segons quins moments, perquè, per sobre de tot, s'ha de sostenir en el regisme intern de la Casa la disciplina; perquè el dia que en una Casa del cens de personal que hi ha en la Casa de Caritat falli la disciplina, tingueu-ne per segur que vindrà una desmoralització que serà en perjudici de tots; i aquesta cal evitar-la.

Que hi ha deficiències en la Casa de Caritat? Naturalment, amic senyor Fronjosà! Però no les que ha manifestat la V. S., que són exagerades. Ho reconeixem i ho lamentem. I la prova que ho lamentem és que la nostra preocupació no és altra, no deixem perdre ocasió sempre que els mitjans econòmics ens ho permeten, un dia una cosa un altre dia una altra, anar millorant amb totes elles la situació de la Casa de Caritat per a veure si podem arribar a assolir aquell moment en què el servei estigui tal com el desitgem en profit del desvalgut.

Jo agraeixo a l'amic senyor Fronjosà que, dominat per aquest sentiment d'humanisme que tant l'honora, hagi portat avui aquí les queixes sobre la Casa de Caritat. I li agraeixo, perquè vull dir-li al senyor Fronjosà que també en participem d'aquests sentiments, i en haver portat la qüestió aquí avui, ja no és cosa nostra, ja és cosa de tothom, de la Cambra, del públic i de tothom, i això farà que tots ens interessarem perquè aquests serveis que nosaltres ens lamentem que no estiguin a l'altura del moment actual, es busqui la manera de canviar-los d'una manera radical. Nosaltres, tots junts, hem de procurar que els nens, que els vells, que els anormals, que tots els desvalguts que tenen la dissort d'haver d'ingressar als nostres establiments hi trobin aquell benestar de què són mereixedors. Jo crec que ha d'ésser una obra de tots que l'hem de fer per a complir amb el nostre deure. Nosaltres, en portar a cap aquesta obra, quedarem tranquils en la nostra consciència per l'ajuda que haurem portat als desvalguts.

I poques coses més tinc que dir, senyors Diputats, perquè tot el que jo podria dir, tots els arguments, tots els conceptes que podria emprar, l'honorable senyor Conseller segurament els dirà amb més autoritat i amb més competència que aquest modest Diputat que us acaba de parlar. *(Molt bé!)*

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula l'honorable senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Senyors Diputats: Les meves primeres paraules, en contestar la interpellació del senyor Fronjosà, han d'ésser per a manifestar la meva pena i la meva alegria en escoltar-la. La meva pena, perquè una de les institucions que honora a Catalunya ha sofert una agressió, que el Director d'Assistència Social ha qualificat d'exagerada. Jo em conformo amb aquestes paraules; justifico i confirmo que és una agressió exagerada. La pena aquesta me la fa perquè Catalunya ha comptat fins avui amb una sèrie d'institucions d'assistència social que han estat l'honra del nostre país, i entre elles la Casa de Caritat, la Casa de Maternitat, l'Hospital de la Santa Creu i de Sant Pau i tantes altres que jo citaria. Aquesta pena me la fa fonament, perquè jo he viscut una d'aquestes institucions a la qual m'honoro en pertànyer. Aquesta pena, doncs, l'he de manifestar perquè crec que els problemes aquests no es resolen dient mal d'aquestes nostres institucions. Sens dubte que totes elles — i entre elles la Casa de Caritat — tenen defectes; tota obra humana és filla del seu temps i la Casa de Caritat, com l'Hospital de la Santa Creu i de Sant Pau, com la Casa de la Maternitat i tantes altres, han estat filles del seu temps, i en el seu degut temps han estat un honor aquestes organitzacions. Jo he d'agrair — i ara ve la meva satisfacció — al senyor Fronjosà que ens planteja aquest problema, perquè ens diu — del que ja n'estem convençuts — que totes aquestes institucions s'han de posar al dia i han d'ésser també filles dels nostres dies. Però per a aconseguir-ho, no és precís parlar d'elles com aquí, amb pena, n'he sentit parlar.

És possible que la Casa de Caritat tingui molts defectes, però encara que així sigui, fóra convenient que no s'exterioritzessin, que no es fessin públics en la tribuna parlamentària. Aquest problema no s'arranja aquí; s'arranja estudiant-lo. L'estímul que parteix del Parlament és indispensable, està clar. Però jo crec que el nostre estudi ha d'anar a reformar tot el reformable i a fer millor tot el que tenim illusió de què ho sigui. Per tant, agraeixo l'alegria que m'ha causat el senyor Fronjosà en manifestar el desig que tots tenim de perfeccionar la nostra obra. Deu ésser una preocupació de tot Govern el millorar totes les seves institucions, i l'extensió de l'assistència social és tan gran que jo ara, en contestar al senyor Fronjosà, no em limitaré sols a parlar de la Casa de Caritat. El meu amic senyor Irla, que ha dirigit durant tant de temps tota l'obra de l'assistència social a Catalunya, ha contestat part per part la major part dels arguments, refutant els que són refutables. Jo he de dir que el Govern té preocupació constant del problema de l'assistència social.

I què és l'assistència social? L'assistència social és l'actuació del Govern, és l'actuació de la societat prop de l'individu necessitat, no sols dels que tenim a la Casa de Caritat, sinó prop de totes les nostres institucions d'assistència social. I l'individu necessitat és una persona que es veu incapacitada en un moment donat de la seva vida per a subvenir a la seva vida, per manca d'aptituds,

per manca de disposicions, per manca d'ajut que a vegades li presta la seva família i a vegades no li presta, i quan no li presta és la societat qui ha d'assistir-lo. Per tant, hem de dir que un individu que està mancat dels mitjans per a viure, la societat ha de preocupar-se'n assistint-lo en les malalties, ajudant-lo en els casos d'atur forçós, assistint a la dona en el cas d'embaràs i de maternitat, preocupant-se de l'educació moral i professional de tots els assistits. Tot això és el que deu ésser preocupació constant del Govern.

En el nostre país, sortosament, tots aquests problemes estan resolts, si no en tot, en bona part. El paral·lel que ens feia el senyor Fronjosà amb l'ocorregut a Rússia, no pot tenir una base de comparació amb el nostre país. El senyor Fronjosà sap molt bé com estava aquell país abans de la revolució comunista que va portar el nou règim estatal de Rússia. Precisament quan ell parlava dels infants, jo dec dir-li que recordi com estaven els infants a Rússia abans de la revolució comunista; se'ls tenia en un abandonó extraordinari per carrers, places, dormien sota els ponts milers i milers d'individus abandonats. A casa nostra, fora d'un petit nucli, fora d'un petit nombre dels antics trinxeraires que rodaven pel moll, no hi havia aquesta exageració. És clar que Rússia, un país amb un govern nou, amb tradició revolucionària i tirànica, havia de recórrer a tots aquests flagells humans que allí patien els infants; hi havia de recórrer i, és clar, que hi ha recorregut. Però no hi ha terme de comparació amb el nostre país. En el nostre país existeix l'assegurança social que, si bé no del tot, moltes vegades resol aquest problema tràgic de la misèria i de la indigència. Per altra banda, sap el senyor Fronjosà com el nostre esperit mutualista exagerat — no exagerat, just —, moltes vegades les mutualitats resolen molts d'aquests problemes. Tenim encara una altra sort; hi ha hagut països que després de la guerra, de resultes de la crisi de la postguerra tan terrible que han patit, com Alemanya, França, Itàlia, Rússia mateixa, han hagut de recórrer a l'assistència social d'una manera extraordinària, i no sols per la gran quantitat d'invàlids que han tingut després de la guerra, sinó per aquells individus que abans eren rendistes, vells, vidus, menors d'edat, de resultes de la defecció de la moneda, varen quedar de moment en una posició tan tràgica, que, sens dubte, l'Estat va tenir que recórrer a ajudar-los. L'Estat ajudava a viure a uns rendistes! Fins a l'extrem que hi ha hagut Ajuntaments a Alemanya que han hagut de destinar el 89 per 100 del seu pressupost per a assistir a aquests individus mancats de mitjans de vida.

Quan en el nostre país ha passat una cosa semblant? La Generalitat ha portat sempre una col·laboració extensa a l'obra d'assistència social, i aquesta era la meua pena d'abans en recordar l'esplèndida situació en què han estat sempre la Casa de Caritat, Casa de Maternitat i el mateix Hospital de la Santa Creu i de Sant Pau. Per tant, no s'ha de fer a la Generalitat, ni al Govern de Catalunya, cap retret per aquest motiu. Si alguna cosa s'ha de fer és dir que el món camina molt de pressa i diàriament aquests organismes necessiten una reforma, necessiten ésser posats al dia. Aquest estí-

mul nosaltres l'admetem, el Govern està disposat a passar per damunt de tot per a resoldre el problema de l'assistència social. És indispensable fer un cens a Catalunya de tots els impedits que tenim, dels orbs, dels sord-muts, dels nens, dels vells, dels mutilats, dels mentals; especialment d'aquests mentals i especialment dels nois anormals mentals, que això sí que desgraciadament hem de dir que Catalunya no compta amb un lloc on assistir-los, fora d'algunes petites institucions privades que llur tasca honra. És indispensable també que el Govern de Catalunya estableixi els preventoris i estableixi les institucions per a puericultura, perquè és a la infantesa, com deia molt bé el senyor Fronjosà, on cal fer ús de les primeres armes perquè el dia de demà els homes siguin útils a la societat.

I encara ens oblidem potser d'altres desvalguts. La vida moderna porta sens dubte a molts dels nostres compatriotes a sofrir una pena judicial, i aquests, que han estat empresonats molt de temps, surten d'allà sense trobar l'ajuda que el Govern té l'obligació de donar-los, perquè els individus que han estat a la presó, la seva mentalitat i els seus costums es transformen, i té l'obligació el Govern de Catalunya, quan retornen a la societat, de donar-los un estímul i una educació que és indispensable per a tots els que han sofert aquestes penes judicials.

Ara bé: com s'ha de portar a terme la reforma de l'assistència social? Ha parlat el senyor Fronjosà i ha dit que encara es conserva el nom de «Casa de Caritat». Jo li hauria de contestar que per l'elogi que mereix aquesta paraula, tradicionalment, s'hauria de conservar, encara que el concepte que tinc avui jo, tant com el que pugui tenir el senyor Fronjosà — per a no dir més que ell —, és que no és caritat el que hem de fer nosaltres, sinó que és una obligació que té la societat de donar a tot individu que està mancat d'elements els mitjans necessaris per a alimentar-se i educar-se. No és caritat, i amb això estem d'acord, com tampoc no és beneficència. No hem de fer caritat ni beneficència; el que hem de realitzar a les nostres institucions és fer de manera que tot impedit, que tot desvalgut, que tot nen abandonat, sense pares, que tot vell, tingui el que la societat li deu, que no li ho dona per caritat, sinó que li ho ha de donar, perquè és un home que ha treballat, que ha sofert, i tenim l'obligació de retornar-li el que ell ha donat. Al nen abandonat, tenim l'obligació, no amb el caràcter de beneficència, de caritat, sinó amb el d'obligació, de nodrir-lo, d'alimentar-lo, d'educar-lo, perquè el dia de demà sigui un home tan útil com nosaltres o més, si pot ésser.

El Sr. FRONJOSÀ: Tot això és incongruent amb el voler mantenir el nom de la Casa de Caritat!

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Si no el vull sostenir! Jo dic que a la Casa de Caritat, si se li havia de conservar el nom, és per la tradició, i per una altra cosa que el senyor Director d'Assistència Social s'ha oblidat, que és la següent: Sap el senyor Fronjosà, com saben tots els senyors Diputats, que la Casa de Caritat, com l'Hospital de Sant Pau,

i com la Casa de Maternitat, es nodreixen d'una quantitat enorme de deixes de compatriotes nostres que a l'hora de desaparèixer del món deixen una quantitat prou respectable per a nodrir aquelles cases, i si les deixen legalment a la Casa de Caritat, ens exposem nosaltres que si volem canviar el nom, desapareixin aquelles. Això no vol dir que si per part de la Conselleria de Justícia — ja que no és que jo tingui cap interès extraordinari en conservar el nom — si per part de la Conselleria de Justícia se'ns dona la garantia que canviant el nom no es perjudicarà l'economia d'aquella Casa, no tinc cap inconvenient en què es faci, molt al contrari, perquè insisteixo que nosaltres no n'hem de fer de caritat ni de beneficència, sinó que hem de fer justícia social, assistència social.

El problema més important que es planteja al Govern de la Generalitat és com cal resoldre l'assistència a les nostres cases d'assistència social. No hi ha pas dubte que moltes de les queixes sobre les quals ha donat una explicació satisfactòria el senyor Director d'Assistència Social són degudes al fet d'anormalitat de part dels individus asilats; d'alguna part, no vull dir tots ni molt menys. Per tant, la direcció de les cases d'assistència social, a la cura dels asilats d'aquestes cases hi ha d'anar gent capacitada i gent ben ensinistrada en el seu deure. És indispensable que el Govern de Catalunya estableixi l'Escola d'Assistència Social, on es pugui anar a aprendre el que ha d'ésser l'assistència social; on tota persona que ho desitgi, plena de bon cor, de vocació, sigui d'una o altra comunitat, sigui d'una classe social o sigui d'una altra, vagi a aprendre el que és la seva professió, l'assistència social. Quan al costat dels nostres assistits, dels nostres vells, dels nostres infants, hi posem gent capacitada per a estudiar les seves anomalies, per a estudiar les seves anormalitats, per a estudiar els seus desigs, per a estudiar el seu esdevenidor, és quan aleshores es podrà resoldre millor el problema, que no pas amb persones que van allà sense una preparació tècnica, sense una preparació científica suficient perquè doni el resultat que tots desitgem.

Per tant, és indispensable crear l'Escola d'Assistència Social, d'on surtin els veritables assistents socials. Perquè, ultra això, a més d'ésser ben assistits, tenim una altra qüestió, i és la que d'aquests estudis que es facin dels vells, dels infants, dels impedits, d'aquests estudis fets per personal tècnic, amb preparació tècnica suficient, en podrà venir una cosa molt més important, que a mi m'ha estranyat que el senyor Fronjosà no hagi dit en la seva interpellació, i és prevenir a fi que no hi hagi d'haver assistència social. L'ideal de la V. S. serà el que vulgui; però el meu fóra que no hi hagués d'haver assistència social, que poguéssim amb tots els mitjans de què pot disposar la ciència, evitar que els vells es vegin impedits, que els nens es vegin abandonats, i estudiant aquest problema, anant al fons de la veritat, és quan podrà venir el que s'eviti en la majoria dels casos que els infants es vegin abandonats, que els vells es vegin im-

El Sr. FRONJOSA: Això només ho resolt el marxisme, doctor Corachan! No un republicà clàssic com la V. S.!

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: I per a collaborar en això, jo he de dir que és indispensable que el Govern de la Generalitat faci la Llei d'Assistència Social. D'això ens hem de preocupar, perquè la Llei d'Assistència Social podria resoldre la major part d'aquests problemes que li semblen difícils de resoldre al senyor Fronjosà.

Sàpiga la V. S. — i suposo que ja ho sap —, que a Catalunya, com a la resta d'Espanya, ens regim encara per la Llei de l'any 1822, reformada l'any 1845, tornada a reformar l'any 1885, i després hi ha una Llei de Beneficència Privada de l'any 1899. Doncs bé, ¿com és possible que l'assistència social pugui regular-se per quatre-centes i escaig de disposicions, circulars i sentències que hi ha hagut referents a assistència social d'un segle a aquesta banda, sense que tinguem encara una Llei d'Assistència Social? Jo em permeto aquí, en nom del Govern de la Generalitat, estimular els senyors Diputats a què anem a l'estudi complet d'una Llei catalana d'Assistència Social que pugui resoldre la major part dels problemes aquí plantejats.

He parlat de què existeix una Llei de Beneficència Privada. D'aquest problema jo crec que el Govern de la Generalitat i els senyors Diputats tenen l'obligació de preocupar-se'n. A Catalunya tenim, sortosament, una assistència social particular extraordinària. Tingui's en compte que hi ha a Catalunya dues-centes setanta-cinc institucions d'assistència privada, totes elles que es regeixen pel pensament, per la idea del seu fundador, sense cap collaboració, sense cap estudi, sense cap coordinació. Doncs bé, la nostra Llei d'Assistència Social, sense treure aquest estímul de la beneficència privada que cal conservar, que cal estimular, que hem de procurar portar-lo al màxim, li prestaria una collaboració tècnica i una collaboració econòmica que evités la duplictat, la triplicitat i la quintuplictat de serveis, que fa que moltes vegades sigui poc menys que inútil aquesta beneficència. I cal que s'estimuli pel motiu que deia abans. La Casa de Caritat es nodreix de part de la beneficència provincial i de molts diners de l'assistència social privada. Doncs bé; tenim l'obligació de portar a aquesta Llei d'Assistència Social una coordinació de tots els elements econòmics d'aquesta beneficència, d'aquesta assistència social privada, perquè poguem donar lloc a què la major part dels nostres impedits, dels nostres asilats, tinguin un millor tracte que no tenen avui, tal com deia el senyor Fronjosà i tal com dic jo mateix.

Anava a resumir, però encara m'he oblidat una cosa. Ha parlat el senyor Fronjosà de què els nens de la Casa de Caritat surten d'allà sense cap competència, sense cap capacitat. Jo dec dir-li que no conec a fons aquest problema. Jo me'n preocuparé. Però jo he preguntat ara només una cosa a la Casa de Caritat referent als homes que han sortit entre els nens asilats allà amb categoria científica i social desenrotllada, i resulta que n'han sortit en pocs anys: set metges, tres farmacèutics,

dos enginyers, un militar, dos pilots, un professor mercantil, tres comptadors mercantils, vuit mestres d'ensenyament primari, quatre sacerdots, un d'ells doctorat a Roma, deu noies mestresses, dotze mecanògrafes i sis mestresses de confecció. A més a més, avui, a la Junta de la Casa de Caritat, Junta nomenada ahir i que va prendre possessió, tinc l'honor de dir que forma part d'ella un ex-asilat de la Casa de Caritat, que honora a la Casa d'on sortí i jo em permeto dir que honora el Conseller que l'ha nomenat.

De l'estudi de tots aquests problemes, de l'estudi del problema de la indigència, dels infants abandonats, dels impedits, dels anormals, en derivarà un estímul, i per això hem d'anar a la creació de l'Escola d'Assistència Social, d'on surtin els mestres d'Assistència Social, les persones de cor i de vocació, perquè es necessita molta vocació per a assistir a tots aquests desvalguts. I d'aquesta manera, si arribem a realitzar un estudi social de l'assistència, jo garanteixo al senyor Fronjosa que per comptes d'anunciar una altra interpel·lació per a criticar el que ha fet aquesta Conselleria, és probable que jo tingui la satisfacció de sentir-li unes lloances pel que vol fer el Govern i la Conselleria de Sanitat. He dit. (*Molt bé!*)

El Sr. FRONJOSA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Fronjosa.

El Sr. FRONJOSA : Havia sentit parlar de la competència científica del senyor Corachan. Avui m'ha convençut que per a parlamentari no tindria preu...

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social : Què diu ara !

El Sr. FRONJOSA : ... però, també, que per a boxador arribaria a campió del món ; sap esquivar d'una manera perfecta. Ha tingut la sort de no contestar-me res, ni desmentir res del que jo ací he denunciat. M'ha fet, amb la seva esplèndida imaginació, amb els seus coneixements no dubtats per ningú, un pla general d'assistència social. Però, si no parlàvem d'això !

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social : A mi m'interessava molt parlar d'això.

El Sr. FRONJOSA : A mi m'interessa una altra cosa, i és que se'm contesti el que jo he dit.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social : Em permetrà que li digui que el Director general d'Assistència Social ha contestat la major part de les seves manifestacions.

El Sr. FRONJOSA : Almenys, quan el senyor Conseller es permet el luxe de dir que jo havia exagerat les qüestions... No, no he exagerat res. Jo aquí he vingut a denunciar uns fets concrets ; denunciar fets que, abans que jo, ha denunciat la premsa de Barcelona — i això està a la seva disposició —, *La Rambla, Solidaridad Obrera, El Diluvio*.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social : Ja els coneixem tots.

El Sr. FRONJOSA : Exacte ; la premsa els ha denunciat, i ja és coincident que jo, que no tinc l'honor de conèixer els periodistes que han fet aquests articles, ja és coincident que aquestes denúncies hagin arribat a mi. Però jo el que dic és que dono dos casos concrets, amb noms i domicilis,

i a això ni el senyor Irla ni el senyor Conseller no han volgut dir-hi res. Primer que tot, agraeixo molt l'ofertament que m'ha fet el senyor Irla de què s'assabentarà d'aquestes denúncies i que hi posarà correcció. Però, per molta correcció que pugui posar als fets esmentats, de Ribalaigua i de Ramon Fernández, el que no es podran corregir són els dos asilats que es varen suïcidar l'any 1935. I això podrà semblar exagerat o no exagerat al senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social, però per a convèncer-me que és exagerat m'haurà de portar el desmentiment categòric i formal, per creure que jo he dit alguna cosa que pugui ésser qualificada de la manera com ho ha fet el senyor Conseller.

El senyor Conseller encara no m'ha dit quina opinió li mereix la conducta de les monges de la Casa de Caritat. A casa de vostè, senyor Conseller, podrà fer el que vulgui ; ací és un governant de la República, i no es tracta de simpatia o d'antipatia, es tracta de complir la Constitució, i no res més, i no res més.

Entre altres coses — i contestaré així, potser interferint unes contestacions que ha fet unes vegades el senyor Corachan i altres vegades el senyor Irla —, diu : Hi ha unes deixes, que nosaltres hem de respectar, i hem d'anar amb compte en què — semblava que volia dir — no ens arribessin aquestes deixes. A part que això és un problema jurídic, que jo crec que el senyor Conseller de Justícia i Dret trobarà la fórmula de coordinar-ho, jo voldria saber aquesta atenció, aquesta atenció que li mereixen al senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social aquestes deixes, quina quantia en pessetes és ? Quina quantia ? Perquè a veure si ens anem a molestar per la xocolata del lloro, perquè faria molt bonic que la Generalitat de Catalunya, a la qual costa 4,000,000 de pessetes la Casa de Caritat, resultés que tingués unes preocupacions per un capital que — què diré jo ? — que pogués representar unes 300,000 o 400,000 pessetes ; li mereixés més atenció i més consideració aquest capital d'un 400,000 pessetes que no pas aquests 4.000,000 i mig que hi destina cada any la Generalitat de Catalunya.

Respecte del nom, tampoc no és una cosa a optar, tampoc no és una qüestió a optar. Jo tinc aquí, precisament, un Decret publicat com deia anteriorment, pel Govern de la República, dimanant del Ministre del Treball, datat el dia 29 de juny del 1936, en el qual només es parla «de los establecimientos de beneficencia», i no es parla de res de les «Casas de Caridad», perquè, aquest concepte de «caritat» — com diu molt bé el senyor Corachan —, del nostre vocabulari ja fa temps que el tenim tret. Per tant, aquest nom tampoc no és una qüestió d'opinió, de simpatia o d'antipatia ; és una qüestió de compliment estricte de la llei i, plagui o no plagui als senyors Diputats, al Govern i a qui sigui, mentre la Constitució de la República i les lleis complementàries estiguin vigents, no tindrem més remei que acatar-les.

Però és que hi ha hagut una altra cosa que el doctor Corachan s'ha oblidat de contestar-me, i és què pensa de la «madre». Això m'interessa, perquè aquesta «madre» és un general amb fal·lilles. (*Rialles.*) No, no ; és una senyora que s'ha

cregut que damunt d'ella no hi havia més autoritat que Déu, i damunt d'ella ha de saber que hi ha un Conseller, i que, per tant, està exercint una funció social, i només li queden dos camins, o complir-la segons les ordres que emanen del Departament corresponent, o plegar el ram. Ara, que jo ací potser m'he excedit; tampoc no pot optar ella, perquè l'ha de plegar el ram. El que falta és que el senyor Conseller es doni compte que això s'ha de fer quan més aviat millor, i aquest assumpte, del qual el senyor Irla, d'una manera que jo li agraeixo, me n'ha dit el suficient, el senyor Conseller me l'ha diferit, com diria el nostre respectable amic senyor Simó i Bofarull, «ad calendas graecas», i a mi no m'interessa això; no m'interessa que tota aquesta reforma hagi d'ésser posterior a una Escola d'Assistència Social on es facin elements capacitats per a poder exercir aquestes funcions directives, administratives i mentores d'aquestes cases; no m'interessa tant, ni crec que la feina sigui tan llarga; no podem esperar tant.

(Ocupa la presidència l'honorable Vice-president primer, senyor Jaume Serra i Húnter.)

Senyor Conseller, doni's compte que el 16 de febrer va passar alguna cosa, i que si els governants de la República no tenen prou coratge per a resoldre aquests problemes, que són elementals però que són de categoria imprescindible si volem nosaltres donar el to a la República que ens convé donar-li, si no tenim prou coratge per a resoldre aquests problemes, ¿com farem creure nosaltres que sotmetrem els cossos armats a la disciplina — de la qual no s'haurien hagut de moure mai —, com podrem fer creure que procurarem que la burocràcia no sigui un focus de conspiració, com farem creure nosaltres que hem de fer aquesta reforma econòmica que el proletariat està empenyent i demanant?

El senyor Irla ens ha parlat del menjar que es dona cada dia als asilats; i jo tinc la convicció de què el senyor Irla creu que aquest menjar va a parar als asilats, és a dir, és el menjar oficial.

El Sr. IRLA: Pel que jo he vist, sí.

El Sr. FRONJOSÀ: Jo torno a repetir que fa dies que això s'ha millorat, i el diumenge vaig saber que s'havia millorat.

El Sr. IRLA: Abans, abans.

El Sr. FRONJOSÀ: A mi m'ho varen dir el diumenge que s'havia millorat el menjar.

Hem de dir que a la Casa de Caritat hi ha uns quants pollins de capellà que fan vida interna, i aquesta carn, i la substància capaç de donar aquesta carn, va a parar d'una manera proporcional i equitativa entre les monges i aquests pollins de capellà; i no sé per quins motius.

De l'opinió que he format de la llista de llicenciats que el doctor Corachan ens ha presentat, i que han sortit de la Casa de Caritat, no he de dir res per respecte a moltes coses. Però el que torno a assegurar al doctor Corachan és que han pogut sortir grans metges, advocats, enginyers i capellans, però no he vist sortir, ni un bon fuster, ni un bon manyà, ni un bon impresor. Respecte això, ara no vull opinar, perquè

haurien d'intervenir conceptes que no són objecte de la interpellació que he plantejat.

I res més. Jo insisteixo en què per damunt de tot s'ha de complir la Constitució. Nosaltres hem vingut aquí a plantejar un problema nou que és del domini públic i la premsa n'ha parlat, i ningú amb autoritat ho ha desmentit, com tampoc ho han desmentit ni el senyor Irla ni el doctor Corachan. Però el senyor Irla sap de l'aliment oficial, però li hem de dir al senyor Ila que si ell conviu amb els asilats una hora i mitja cada dia...

El Sr. IRLA: I no tots els dies.

El Sr. FRONJOSÀ: ... les monges hi conviuen les vint-i-quatre hores. Jo torno a insistir en què mentre aquelles monges no siguin foragitades d'aquella casa — així, foragitades! —, les anomalies subsistiran, i no hi ha altra solució que aquesta, perquè amb aquelles senyores no es pacta. O elles dominen, o se les ha de treure. I aquesta qüestió és una qüestió que no està ni en la vostra voluntat ni depèn de la simpatia, sinó que ve obligada per lleis republicanes que l'exigeixen i jo us requereixo perquè es compleixin. En quin temps? En el que cregueu prudencial; però si ho crec exagerat, tornaré a plantejar aquest mateix problema.

El Sr. IRLA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Irla té la paraula.

El Sr. IRLA: He de dir als senyors Diputats que tot el que fa referència a les queixes que ha manifestat el senyor Fronjosà en la seva interpellació, sembla que les manté en la seva integritat. I jo vull dir al senyor Fronjosà que, realment, hi ha una diferència entre les coses que jo conec i les que ell ha posat de manifest aquí; i tractant-se del delicat que són els assumptes que fan referència als nens i vells, no voldria que quedés dubtes de si les coses per ell manifestades són certes o no són certes.

Jo dic al senyor Fronjosà que, ultra els casos concrets que ens ha dit i en relació a aquells que cal fer les gestions necessàries per a comprovar si són certs o no, he de dir-li que jo reuniré la Junta de la Casa de Caritat i li exposaré la necessitat d'obrir una informació per a aclarir totes les queixes i denúncies que el senyor Fronjosà ha exposat a la Cambra. Es farà aquesta informació, es comprovarà si realment els fets són certs, i si de la informació resulta que s'han d'aplicar sancions, les sancions seran aplicades.

El Sr. FRONJOSÀ: Em permet una petita interrupció?

El Sr. IRLA: Digui la V. S.

El Sr. FRONJOSÀ: Està assabentat del que diumenge va passar a la Casa de Caritat?

El Sr. IRLA: Sí, ho conec amb tot detall. Ara jo voldria que el senyor Fronjosà em permetés fer una observació: i li diré que aquesta consideració o consideracions, resten a part de tot el que ha manifestat ell.

El Sr. FRONJOSÀ: Sí; ja sé on va a parar!

El Sr. IRLA: Aquestes consideracions jo vull fer-les perquè n'estiguin assabentats tots els senyors Diputats, perquè aquest assumpte ha transcendit a la premsa, i hi ha asilats que han estat

entreviuats per periodistes, i en els moments actuals és precis saber totes les coses d'allà on vénen. Hi ha casos molt estranys. Ja l'any 1934 es va iniciar entre els vells de la Casa de Caritat un esperit de queixa, un esperit de protesta, que no va tenir transcendència. Va venir el 6 d'octubre, i tot es va calmar. Ara, restablert el Govern legítim de Catalunya, retornat el Govern d'esquerra, es dona la casualitat que aquests elements protestataris s'han tornat a manifestar d'una manera molt considerable, sobretot en el que fa referència a notes a la premsa i manifestacions de coses que no són veritat. Però jo diré als senyors Diputats que hi ha casos molt paradoxals, i els que més protesten de les coses de dintre de la Casa, els que protesten de les funcions religioses de dintre de la Casa, i això ho puc dir jo que no sóc sospitosos...

El Sr. FRONJOSA: Si ja sé on va a parar! Però a mi no m'interessa això. Ja m'he sangrat en salut.

El Sr. IRLA: Doncs ho diré perquè pot interessar als senyors Diputats.

El Sr. FRONJOSA: Llegeixi la carta que té!

El Sr. IRLA: Hi ha tres senyors que quan surten de la Casa de Caritat procedeixen d'una manera sorprenent. Un d'ells que és dels més protestataris, és dependent de l'Associació d'Eclesiàstics del carrer de la Canuda. Ho sabia la V. S. això?

El Sr. FRONJOSA: A mi no m'interessa això. Els fets són els fets i el que interessa.

El Sr. IRLA: Doncs ho dic perquè els senyors Diputats puguin treure la conseqüència.

N'hi ha un altre que els dilluns i els dijous va a Sant Felip Neri i a Santa Mònica a recollir almoines de la parròquia; n'hi un altre que...

El Sr. FRONJOSA: ...que feia exercicis espirituals. Hi ha una carta que va dirigida a la Superiora.

El Sr. IRLA: Que feia exercicis espirituals en desembre del 1935. I aquest des del 6 d'octubre fins al 19 de febrer, no va protestar de res i anava voluntàriament a les funcions religioses. Sols dic això perquè els senyors Diputats treguin les conseqüències que creguin oportunes.

El Sr. FRONJOSA: Sí; ja sabia que guardava aquesta carta.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social té la paraula.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Senyors Diputats: Recordem que el senyor Dencàs ha dit abans que durant un any i mig que va estar a la Conselleria va rebre moltes denúncies i protestes i que amb la major bona voluntat va investigar-les i no va poder-ne comprovar cap. Ha parlat també el doctor Dencàs que hi havia un problema que encara no s'havia resolt, i jo he de dir al senyor Dencàs i als senyors Diputats que està en el nostre esperit resoldre el problema dels matrimonis vells que són a la Casa de Caritat i que fins avui estan separats. Tenim en estudi no solament aquest pro-

blema pel que fa referència a la Casa de Caritat de Barcelona, sinó en el sentit que tots els matrimonis que es troben avui en Cases de Caritat de tot Catalunya estiguin en un sol lloc fent una vida íntima i com a casa seva.

El mateix he de dir al doctor Dencàs pel que deia que ell tenia la impressió i el desig de canviar l'ànima de la Casa de Caritat. Això està en el programa que portem nosaltres, i entre les reformes que pensem introduir, hi entra també aquest esperit, i no fem res més que seguir les petjades que el doctor Dencàs va deixar al seu pas per la Conselleria.

Quant a la rectificació del senyor Fronjosà, he de dir-li que jo no sé si l'he molestat. Si és així, he de demanar-li que em dispersi, perquè no ha estat aquest el meu ànim. Enamorat d'un ideal i de la manera de resoldre un problema, potser he estat una mica exagerat; tots ho som una mica en moments d'emoció! Però repeteixo que no he volgut molestar-lo i he d'agrar-li que hagi donat lloc a aquesta interpellació perquè ha motivat que s'exposés el desig del Govern en matèria d'assistència social.

Ha tornat a recolzar-se, un xic fort, amb l'assumpte del suïcidi de dos asilats de la Casa de Caritat. Com a metge he de dir que tota persona que se suïcida és un malalt mental... (*Demostracions d'aprovació en els escons de Lliga Catalana.*)

El Sr. FRONJOSA: La pitjor situació vostra es revela en les demostracions d'aquests senyors!

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Jo no escolto demostracions de ningú. Unicament dic el que sento i repeteixo que tota persona que se suïcida és un malalt mental.

El Sr. FRONJOSA: Jo no sóc metge i ho sé!

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Si hi ha hagut durant dos anys dos suïcidis...

El Sr. FRONJOSA: En tres mesos, doctor Corachan!

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: He de dir-li que si miréssim en igual època, trobaríem molta gent que viu a casa seva, amb l'efecte i amb les inquietuds de la seva família, que també s'ha suïcidat. Farem una investigació, no obstant, pel que fa referència a aquests dos suïcidis, per a veure si es tractava de casos generals de malalts mentals o si hi havien altres fets que, en cas d'existir, serien objecte del correctiu necessari.

Quant al canvi de nom de la Casa de Caritat, sí que pot ésser modificat. Però he de dir que la setmana vinent ha d'ingressar a la Casa de Caritat una deixa feta per meitat a la Casa de Caritat i a la Casa de Maternitat, de 750,000 ptes. per a obres en aquests establiments, i si la deixa diu a la Casa de Caritat, i nosaltres haguéssim canviat el nom, crec que val la pena de consultar al senyor Conseller de Justícia i Dret per a veure si això podria reportar algun perjudici. Nosaltres no tenim cap interès en mantenir el nom, i ja ho he dit el concepte que tinc de l'assistència social, que no és la caritat ni la beneficència.

Ens estimula a què complim la Constitució. ¿Quina contesta ha de sortir d'aquest banc i de tota persona que estimi la República, sinó que s'ha de complir la Constitució? Estigui tranquil el senyor Fronjosà que nosaltres posarem tot el nostre esforç en complir totes les lleis de la República.

I quant a la substitució del personal, he de dir que si es repassa el Pressupost de Sanitat aprovat dies enrera, veurà una partida destinada a l'estudi que tot el personal que hagi de portar d'avui endavant la direcció i l'estructuració de cases d'assistència social, ho faci sota el punt de vista científic a què feia referència. Si haguéssim de substituir d'avui a demà el personal, seria una tragèdia per a la Casa. Si s'ha de substituir ha d'ésser amb personal que ho faci millor. No ho creu així, senyor Fronjosà?

El Sr. FRONJOSA : Està clar !

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social : Per part del Conseller i del Govern hi ha

el desig que totes les nostres coses estiguin el millor servides que puguin estar. Res més.

El Sr. PRESIDENT : Es dóna per acabada aquesta interpellació.

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de divendres

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei relatiu a l'estudi d'un procediment de suspensió del procediment administratiu per al cobrament de les quotes d'exaccions municipals.
3. Votació definitiva del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei referent a la successió intestada.

(S'aixeca la sessió a un quart de nou i deu minuts de la vetlla.)